

Liiklushuligaanid:

Politsei on hädas Risti-Virtsu maanteel hoolimatult kihutavate juhtidega. Lk 3

Lugejad

Läänemaal eelistavad võtta raamatukogust Kivirähki, Tohvit ja Tomuskit. Lk 6–7

Lääne Elu

Loe värskaid uudiseid www.le.ee

LAUPÄEV, 7. VEEBRUAR 2015 | NR 16 (3664) | 0,90 EURO

Elvo Leppmaa

tegi Linnamäel kampaaniat. Lk 4–5

KUTSEMEISTRID

Kutsekool selgitas parimad

Neljapäeval ja reedel oli Haapsalu kutsehariduskeskuses lahtiste uste päev ning peeti ka kutsevõistlusi. Selgusid parimad kokad, teenindajad, müürsepad, tiserid ja arvutiasjatundjad.

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

Noortel müürseppadel tuli kahe päevaga valmis laduda müür koos aknaava ja sillusega.

„Eile hommikul kell 9 hakati pihta ja tegutseti kella viieni,” ütles müüritöö õpetaja Harri Sinimägi.

Võistlustöö vahetalaks oli eile ruutmeetri suuruse ava kinni müürimine aja peale. „Kiireim paar sai kümne minutiga hakkama, aga kooli rekord, kuus minutit, jäi lõomata,” nentis Sinimägi.

Töö lõpuni oli veel paar tundi aega, kuid Sinimäe arvates oli võitja selleks ajaks selgunud. „Erik Taganõmm ja Aimar Mänd on kolmanda kursuse õpilased ning juba varem kutsevõistluses osalenud,” tunnustas õpetaja Sinimägi ja lisas, et noormehed, kes müüritööga sellisel tasemel hakkama saavad, ei pea töotsimisega vaeva nägema.

Kutsehariduskeskuses on praegu ehitajaameti õppijaid 58.

Tisleriamet sobib ka naistele

Puutöömajas tuli noortel tiseritel kahe päeva jooksul valmis meisterdada diivanilaud.

Kutsevõistlusel oli osalejaid seitse. Üks neist oli kooli vilistlane Ergo Orumaa, kes sai muluse üleriigilise kutsevõistluse võitmisega pääsme tänavusele ülemaailmsele kutsevõistlusele Rio de Janeiros. „Vaikselt juba hakkab harjutama, treeninguperiood läheb lahti,” lausus õpetaja Margus Krips.

Üks tiserivõistlusel osalejaid oli esmakursuslane Margret Raba. „Et tüdrukud õpivad tiseriks, on kasvav trend,” nentis Krips ja lisas, et praegu on esimesel kursusel kolm tüdrukut. „Margret on väga tubli,” kiitis õpetaja. „Ta on ju alles natuke üle poole aasta ala õppinud, aga vägev, et tuli poistele konkurentsi pakkuma.”

„Joonise andsime ette, toorikud olid ette valmistatud,” selgitas Krips võistlustingimusi.

Diivanilaua tööjoonised tegi ehitus-puidu-käsitöö osakonna juhataja Uve Uustalu ning noored tiserid polnud neid enne võistlust näinud. „Hindame, kuidas õpilased on joonisest aru saanud, kontrollime, kuidas detailid on mõõtu saadud, kui kvaliteetsed on tapid. Iga detaili kohta on punktitable,” lausus Krips.

Kireva köögikunstiga pidulik lõunasöök

Eile pärastlõunal, kui tiserid oma viimast töövooru alustasid, oli järg selline, et laua saavad täitsa valmis kolm tiserit. „Aga võidab see, kelle diivanilaud on täpsem, kvaliteetsem,” lausus Krips.

Müüri ladumismeistrid Erik Taganõmm, Aimar Mänd.

Vaata pilte www.le.ee

3 x URMAS LAURI

Noorkokk 2015

I – Maria-Helena Aljas
II – Carina Peek
III – Merilin Kold

Noor Teenindaja 2015

I – Greteliis Kaljuveer
II – Annika Vurma
III – Leonora Pahalina

Noor Tisler 2015

I – Alari Heinaste
II – Andres Roosma
III – Karel Hiis

Noor Müürsepp 2015

I – Erik Taganõmm, Aimar Mänd
II – Klen Roos, Märt Moorbach
III – Eric Paimla, Voldemar Loit

Arvutiguru 2015

Üldvõitja – Aleksander Raudla

Noorem vanuserühm

I – Aleksander Raudla
II – Kevin Haaboja
III – Viller Maine

Vanem vanuserühm

I – Einu Lilleõis
II – Martin Strutinski
III – Riho Pirk

Tisleritel tuli kahe päevaga valmis meisterdada diivanilaud.

Köögis toimetasid kutsekooli vilistlased.

Majutusteenindajate kutsevõistluses „Noor teenindaja 2015” – „Pidulik lõunasöök” oli kahe päeva jooksul võistlejaid 23. „Neist 19 kolmanda kursuse õpilast tegid eksamit, neli teise kursuse õpilast osalesid vabatahtlikult,” rääkis majutusteenindaja eriala õpetaja Marit Sillat. Teenindajail tuli katta laud ning serveerida valitud külalistele ka eine.

Noorkokkade kutsevõistlus kandis nime „Kirev köögikunst”. Kokad olid neljapäeval kutsehariduskeskuse kokaeriala 3. kursuse õpilased, eile aga kooli vilistlased.

„Teenindajaid on õppimas rohkem, seetõttu olid täna köögis ametis meie kooli vilistlased Roman Aleksejev ja Silver Teeäär Tallinna restoranist Platz,” selgitas Sillat eile.

Õpetaja Sillat jäi oma õpilaste etteastega rahule. „Kohtunikud ütlevad, kes olid parimad, aga üldmulje on stabiilne. Minu meelest on kõik kenasti hakkama saanud, prohmakaid pole olnud,” ütles Marit Sillat.

Eile võistlesid arvutihuvisel kahes vanuserühmas, peavõitja krooniti arvutiguruks.

Kullamaa teenetemärgi saavad Smitt ja Viks

Kullamaa volikogu otsustas eile, et valla aukodanikuks saab ja suure teeneteristi pälvib põllumajandusettevõtja ja volikogu liige Hannes Smitt. Kullamaa teeneteristi sai Kullamaa abivallavanem Katrin Viks.

Volikogu esimehe Einar Pärnpuu sõnul on Smitt valla arengule abiks olnud nii volikogus tehtud töö kui ka kohaliku ettevõtlusega. Smitt on silmapaistev põllumees.

Tema piimafarmi 18 lehma andsid mullu keskmiselt ligi 9300 kilo piima. Sellega on farm Läänemaal 3. ja Eestis 85. kohal. Peale selle tegutseb Smitt ka kohalikus kirjanduskogus. „25. põlve Kullamaa valla elanik,” märkis Pärnpuu.

„Katrin Viks on pikaajaline, väga kogenud ja töökas ametnik,” ütles Pärnpuu.

Mullu novembris täitis Viksil Kullamaa vallavalitsuses 20 ametiaastat. Ta on kolme lapse ema, paistnud silma kodukaunistuskonkursidel ja tegelnud vabatahtlikult Kullamaal kultuuri edendamise. Teenetemärgid antakse üle 24. veebruaril vabariigi aastapäeva peol.

JUHAN HEPNER

Haapsalu käsitööselts sai kulka aastapreemia

Haapsalu käsitööselts pälvis rahvakultuuri sihtkapitali aastapreemia Haapsalu pitsikeskuse loomise ja käivitamise eest.

Aastapreemiat neljapäeva õhtul kinos Kosmos IMAX vastu võtmas käinud Haapsalu käsitööseltsi juhataja Mirje Sims ütles, et sai kõrgest tunnustusest teada juba mõne aja eest, kui talle rahvakultuuri sihtkapitalist helistati, täiel määral sai ta aga juhtunust aru alles preemiat vastu võttes.

„Rõõm on suur, aga see on ka väga suur vastutus,” ütles Sims.

Rahvakultuuri sihtkapitali aastapreemia suurus on 3500 eurot. Sims ütles, et esialgu läheb see seltsi annetuste ja toetuste arvelduskontole, hiljem otsustatakse, mida sellega teha.

Pitsikeskus avas Haapsalus Karja tänaval uksed mullu 1. veebruaril ja koondata ühte paika kõik Haapsalu salliga seonduva. Keskuses on väike muuseum, müügipunkt ja näputöö tegemise paik. Aasta jooksul on selts korraldanud keskuses käsitöönäitusi.

KAIE ILVES

● JUHTKIRI

Osta või valida

Valimisteni on jäänud kolm nädalat. Valimiskampaania on täies hoos. Riigikokku pürgijad võtavad viimast. Ka need, kes teledebattidele ja valimisstuudiosse ei pääse. Või siis ei võta.

Laias laastus näikse Läänemaal kandideerijad jagunevat kaheks: kandidaadid, kes teevad kampaaniat, ja kandidaadid, kes ei tee kampaaniat.

Ühest küljest võib mittemidagitegemine tunduda kummaline. Kuidas valida meest, kes ei tutvusta ennast, ei luba midagi, ei jaga midagi, ei trügi sõbraks, ei tule ukse taha? Kuidas valida meest, kes ennast ei müü?

Valimiskampaania on kahtlemata teatud mõttes enesemüümine. Valija on sellega harjunud. Valija ei pane seda enam õieti tähelegi. „Õige” poliitik jagab peale lubaduste ja iseenda ka käega katsuvat ja selle asemel, et kaaluda mehi, kaalubki valija lõpuks, kes kingib talle ilusama seljakoti, parema pastaka või magusama kommi. Või ei ole valija nii rumal?

Aga miks seda kõike siis teha, kui valija ei ole nii rumal? Miks raisata raha, tellida ja jagada rahvale odavaid lugemisluppe, tarbetuid neonvärvilisi seljakotte, piparmündikompvekke, mida nagunii maitsta ei saa, sest plekikääre karbi avamiseks ju kaasa ei anta, lihtviisil aga karp lihtsalt ei avane?

Küllap sellepärast, et nii on lihtsam. Rahvakoosoleku kokkukutsumine nõuab aega ja vaeva. Rahva ette minna ja rääkida ei ole nii lihtne, kui tänaval kellelegi nimekaart või karbitäis piparmündikompvekke pihku pista. Rahva ette minna ja rääkida ei ole nii lihtne, kui niisama kedagi tänaval peatada ja tõrts juttu puhuda. Ükselt uksele käimine nõuab ehk pisut eneseületamist, aga ka see on rahva ette minekust ja rääkimisest lihtsam.

Nii et teisest küljest on „Mis tehtud, see tehtud!” põhimõte ehk mittemidagitegemine rohkem austust väärt, sest see võimaldab kaaluda, mitte osta ja müüa.

Valimiskampaania on hea, kui ta on hea kampaania, sisuline kampaania. Aga valimiskampaania ei tohiks muutuda odavaks palaganiks. Muidu arvab valija paratamatult, et ka mäe peale minnakse palagani tegema.

● TEISED LEHED

Töö määrab kõik

POSTIMEES. Poliitikud ei suuda maaelu teemal enam millegagi üllatada ja küllap oleks vale neilt seda ka oodata, kirjutab Järva Teataja ajakirjanik Tiit Reinberg.

Sajandeid on maaelu alustala olnud põllumajandus. Kui tootmismahud aina suurenevad, pakub maaharimine ja karjakasvatus tööd järjest vähem, sest lehma lüpsavad robotid ja traktorid hoiavad sidet satelliitidega.

Aus oleks välja öelda, et maaelu on luksus ja jääbki selleks. Linnas saab ilma autota hakkama. Maal jääks aga lastega pere autota jänni. Juttu, et maal tuleb toit põllult ja laudast lauale peaaegu tasuta, võib rääkida üksnes see, kes on lehma ja kartulipõldu ainult läbi autoakna imetlenud.

Me ei suuda ujuda vastuvoolu. Peame leppima, et linnastumisele ei õnnestu ühelgi erakonnal ka Eestis pidurit tõmmata. Muidugi võib iga nelja aasta tagant samad lubadused uuesti esile tõsta, kuid tark valija peaks küsima, miks pole neid lubadusi viimase nelja või kaheksa aastaga täidetud.

● LAUSELAEN

„Sadamaga on võimalik Nõvale tagasi tuua mingisugunegi ettevõtlus.”

Nõva vallavanem **Deiv Rahumägi** selle kohta, kui tähtis on taastada Nõva sadam. LE, 5. veebruar 2015

NÄDAL

06/2015

Pitsitavad võlakirjad

Mõni nädal tagasi poleks keegi uskunud, et Eesti riigi võlakirjad, täpsemalt öeldes nende puudumine võib saada suureks probleemiks.

Mõni nädal tagasi poleks keegi uskunud, et Eesti riigi võlakirjad, täpsemalt öeldes nende puudumine võib saada suureks probleemiks. Õigupoolest on seda teemat kord ka varem arutatud: kui Eesti valmistas liituma euroalaga, oli üks kaheldavaid kohti võlakirjade intressi suuruse nõue. Kuna Eestil võlakirju ei olnud, siis arutati, kas ülibürookraatlik Euroopa Liit loeb nõude täidetuks. Nüüd on võlakirjad tagasi.

Kui hinnata asju kirjandusklassikast tuntud Tõnissoni kombel: kui oleks teadnud, oleks kodunt ära läinud. Siis oleks kõik lihtne. Pole laenu, pole võlga, pole õletuld või mis need rahvatarkused kõik sel teemal olidki. Aga kui Lutsu Tõnissoni arusaam veelgi praktilisemaks ajada, oleks patt külamehe pakutav, sama hea kui maas vedelev raha jätta üles korjamata. Seda enam, et see raha on nagu muinasjutu võluraha, mis tuleb rahakotist, mis kunagi tühjaks ei saa.

Muinasjutu külamees pole keegi muu kui Eesti oma keskpang, kes tulevast kuust arvates poolteise aasta jooksul iga kuu 160 miljonit eurot juurde trükitab. Või kui tehniliselt täpne olla, siis elektroonilisele kontole juurde kirjutab, virtuaalselt emiteerib. Kui laenu pakutakse viisil, et nii kui seda kasutad, jääb laen kohe väiksemaks, oleks ju patt kasutamata jätta.

Euroopa Keskpanga otsus emiteerida veel triljon eurot kasvatab inflatsiooni. Raha juurde trükkimisega kaotab iga olemasolev euro mingi osa oma väärtusest. Säätjad jäävad sellega vaesemaks, investeerijad võivad saada rikkamaks. Nii polegi ime, et pealesurutud oludes mõtle-

ANDRUS KARNAU
Lääne Elu peatoimetaja

vad majandusteadlased ja ka poliitikud, et Eestil oleks mõistlik emiteerida võlakirju. Just nimelt pealesurutud, sest Eesti Panga president Ardo Hansson oli vastu suuremahulisele võlakirjaostu programmile. Või kui täpselt sõnastada, siis suhtus skeptiliselt. Sest võlakirjade ost ei pruugi aidata eesmärgile. Stabiilse majandusega euroala riikide võlakirjade intressitase on juba praegu väga madal või koguni negatiivne. Lõuna-Euroopale tuleks keskpangade võlakirjaost kasuks, aga Eesti Panga analüütikud kahtlevad, kas see euroala tervikuna hakkaks liikuma soovitud suunas.

Kui võlakirjaost on peale surutud, 160 miljonit kuus, kokku summas, mis on peaaegu pool Eesti riigi eelarvet, võiks seda tõesti kasutada Eesti majanduse elavdamiseks. Milleks osta Hispaaniat või Itaaliat või Saksamaad. Leedut ja Lätit moraalse toena Balti sõsarriikide majandusele ju võiks. Eriti Läti puhul oleks Eesti ettevõtjail ilmselt sealse majanduse elavnemisest päris palju võita. Kokkuvõttes aga võiksid säravad uued elektroonilised Eesti kontuurid, kui viidata müntide tagaküljele, jääda kodusesse majandusse.

Võlakirjad on ka käimasolevas valimiskampaanias omandanud uue mõõtme. Ühel pool Reformierakond, kes hoiab oma loosungit, et ei min- geid võlgu, hoiame riigi rahanduse

korras. Teisel pool konkurendid, kes leiavad, et laenu rahaga võiks teha terve rea suuri projekte, milleks seni on raha nappinud. Poliitiliselt aitab see hästi vastanduda ja oma valijaile end selge seisukohaga meelde jätta.

Eesti riigil pole võlakirju ju peamiselt ühel põhjusel. Esiteks on riiki juhitud viisil, et laenu on võetud võimalikult vähe, aga peamine põhjus on siiski mujal. Peamine on Euroopa tõukefondide toetus, mis on lubanud ehitada ning ettevõtlust ja sotsiaalvaldkonda toetada ise suuri kulutusi tegemata. Tõukefondidest tulnud miljardite kaasrahastust on pidanud otsima omavalitsused. Nii ongi keskvalitsus justkui võlata, aga enamik omavalitsusi suure koorma all. Nii et võlavaba Eesti mulje on üsna petlik, eriti kui liita ka eraisikute ja ettevõtete laenukohustused.

Eesti Pank oleks eelistanud, et keskpangad ostaks ettevõtete võlakirju. Nii liigub keskpangade trükitav raha otse ettevõtlusse.

Keskpangade võlakirjaostus peitub ka suur risk. Iga euroala keskpang ostab võlakirjad oma portfelli. Enamasti teenivad võlakirjad omanikele tulu. Tõsi, mõnel juhul on intressid juba sedavõrd madalaks läinud, et võlakirjade intressid on negatiivsed. Oht peitub aga valitsuste maksejõuetuses.

Eesti Pank on juba koos teiste keskpangadega ostnud suures mahus Kreeka võlakirju. Kui nüüd näiteks Kreeka uus valitsus oma ähvardused teoks teeb ja nõuab võlgade osalist mahakirjutamist, tähendab see kaotust ka keskpangadest võlajaomanikele.

● **Eesti Pank oleks eelistanud, et keskpangad ostaks ettevõtete võlakirju. Nii liigub trükitav raha otse ettevõtlusse.**

● LIIKLUSOHVRITE HULK KASVAB

Politsei unistab kiiruskaameraist Risti–Virtsu teel

Liiklusrikkujaid tabab politsei iga aastaga järjest vähem, õnnetustes viga saanud inimesi on aga rohkem.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Neljapäeval omavalitsusjuhtidele ja koostööpartneritele politsei mulluseid töötulemusi tutvustanud Läänemaa politseijuht Argo Tali tõdes, et Läänemaa liiklusstatistikas peegeldub mõningane vastuolu: politseis registreeritud liiklusrikkumiste arv on viimase kolme aasta jooksul poole jagu vähenenud, liiklusõnnetuste ja neis viga saanud inimeste arv aga peaaegu kahekordistunud. „Jaoskonna tegevuskavas eelmisel aastal liiklusõnnetustega tegelemist kirjutas polnud, kuid nüüd tuleb sellele rohkem rõhku pöörata,” ütles Tali.

Oht ülekäigurajal

Mullu registreeriti Läänemaal 94 liiklusõnnetust. Neist veidi enam kui kolmandikus said viga ka inimesed – vigastatud oli 44. Kolmes mulluses liiklusõnnetuses hukkus kokku viis inimest. Hukkunud olid mootorratturid, ATVga sõitjad ja jalakäija.

Tali sõnul sai mõnes surmaga lõppenud õnnetuses määravaks ka inimeste endi käitumine: ta tõi näiteks ATVga teepervest alla sõitnud mehed ning Koluveres maanteesillal istunud ja auto alla jäänud mehe.

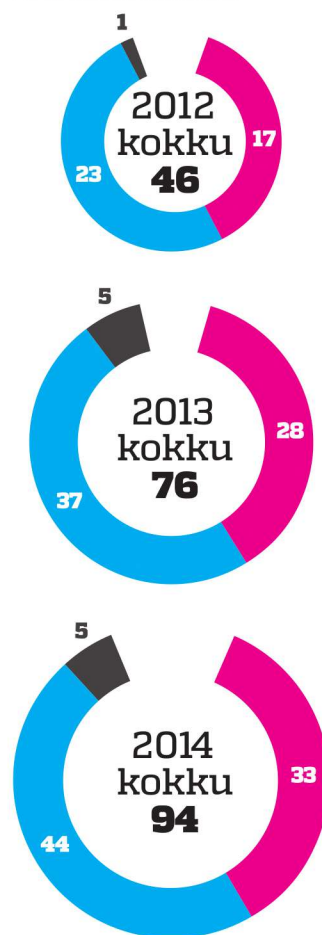
Lääne politseiprefekt Kaido Köppl ütles, et nüüd tuleb tõsiselt mõelda, mida saaks teha õnnetuste ärahoidmiseks, eelkõige peab pöörama tähelepanu kohtadele, kus kõige sagedamini liiklusõnnetusi juhtub.

Haapsalu jaoskonna väljjuhi Meelis Laurmanni sõnul juhtub suurem osa liiklusõnnetusi Haapsalus.

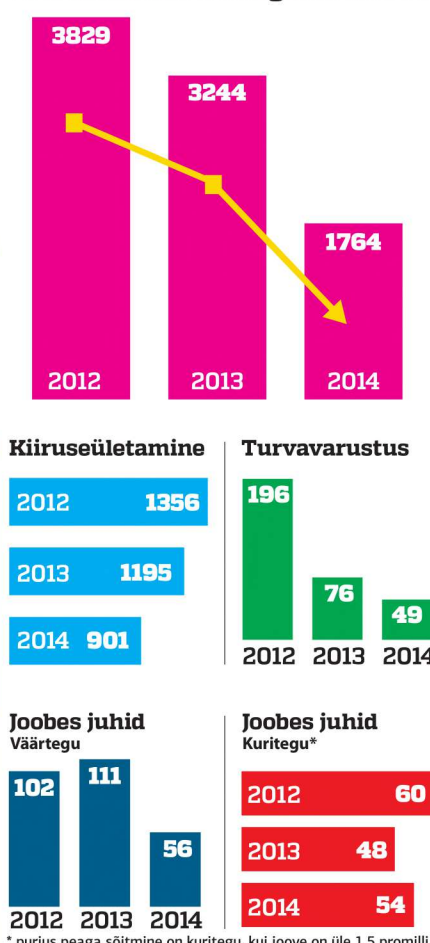
„Ülekäigurajad,” täpsustas ta. Köplase hinnangul tuleks linnas

Läänemaa liiklus 2014 arvudes

Liiklusõnnetused

Liiklusalaseid süütegusid kokku

asuvad ülekäigukohad seetõttu koos omavalitsusega üle kontrollida ning jälgida, kas need on korralikult valgustatud ja korras.

Tali lisas, et liiklusõnnetuste arvu kasvatas ilmselt ka ristmiku ümberehitusega seotud liikluskorralduse muudatus. „Mitu õnnetust oli Tallinna maantee ja Niine tänava ristmikul, kus kõrvaltee muutus peateeks ja koha-

likud ei jälginud märke,” tõi politseijuht näite.

Kiiruskaamerast abi

Liiklusvaldkonnas on süütegudest endiselt esikohal liigne kiirustamine, kuigi kihutajaid tabati mullu ligi 400 vähem kui 2012. aastal. Pärnumaalt Haapsallu tööle sõitva Tali hinnangul ei paista maanteel küll silma, et

lubatud kiiremini sõitjaid vähemaks oleks jäänud. „90kilomeetrisel tunnikiirusega sõidetakse ka politseiautost mööda,” tõi ta näite.

Kõige rohkem ollakse kihutajatega hädas Risti–Virtsu maanteel, kus ei pea praamile ruttajad lubatud piirkiirusest kinni. „Mu talu on tee ääres ja seal on kuulda, mis maanteel toimub,” tea-

dis Kullamaa vallavanem Jüri Ott rääkida. Kolleegiga oli nõus ka Hanila vallavanem Arno Peksar, kes nimetas kõige ohtlikumate kohtadena Risti–Virtsu maanteel Lihula ja Kõmsi kanti.

Maanteeametiga on kõne all olnud Risti–Virtsu maantee kiiruskaamerad. Köplase hinnangul rahustavad kiiruskaamerad liiklust päris hästi. Seda on näha Tallinna–Tartu maanteel.

Tali sõnul on maanteeamet küsinud politseilt arvamust, kuhu võiks kaamerad paigutada. „Esimese hooga soovitasime koha Lihulast Virtsu poole,” ütles ta.

Kas ja millal võiksid kaamerad Risti–Virtsu maanteele ilmuda, pole teada. „Kiiruskaamerate selle aasta paigaldusplaanid on kinnitatud ja Läänemaale ei ole kavas statsionaarseid kiiruskaamerasid paigaldada,” ütles maanteeameti pressiesindaja Mari-Jaana Adams.

Mullu oli Eesti riigimaantee- del üleval 53 kiirusmõõtekabiini ja 35 kiiruskaamerat.

Hajusad puhumised

Piirkiiruse ületamise järel oli mullu kõige rohkem rikkumisi seotud kergliikluse ja turvaravustusega (puuduvad helkurid, jalgrattakiivrid jms).

Politseistatistika andmeil on joobes juhtide arv vähenenud. Tali sõnul pandi mullu puhuma umbes 14 500 autojuhti, mis on tunamullusest pisut vähem. „Peame üle vaatama oma operatsioonide taktika ja tegema neid hajutatult,” ütles Tali.

Köplase hinnangul pole pilt siiski nii roosiline, kui arvud näitavad, sest alanud aastal on politsei tabanud Läänemaal juba 12 joobes juhti. „Seda on palju,” tõdes prefekt.

● LÜHIDALT

Savisaar tuleb Haapsallu

Tallinna linnavalitsuse tasutud valimisreklaam jõuab Haapsallu ülejäägilisel esmaspäeval, kui kultuurimajas on Jaan Poskale pühendatud kontsert ja kõnekoosolek.

Tallinna TV kontsertsalvestuse „Jaan Poska ja tema aeg” peakõneleja on Keskerakonna esimees, Tallinna linnapea Edgar Savisaar. Sõna võtab ka Haapsalu linnavolikogu esimees Jaanus Karilaid.

Kuna Keskerakonna valimiskampaaniat nimetatakse ametlikult Tallinna TV kontsertsalvestuseks, kuhu sissepääs on tasuta piletiga, maksab selle korraldamise eest Tallinna linnavalitsus.

Hea valimistava valvur Toomas Mattson nimetas toimuvat Keskerakonna valimiskampaaniaks, mis tehakse maksumaksja raha eest.

„See pole üldsegi mitte suitsukate Keskerakonna valimistuuriks Tallinna maksumaksja kulul,” ironiseeris Mattson Facebookis.

Samasugused kontsertsalvestused on ka Võrus, Rakveres ja Laiusel.

Andrus Karnau

Pälli külas käisid vargad

Jaauari viimastel päevadel või veebruari alguses murti sisse Läänemaa Nigula vallas Pälli külas talu elumaja ja abihoonesse ning varastati seal poolõhkumismasin ja aiakäru, teatas politsei.

Lõhkumise ja vargusega tekkinud kahju on selgitamisel.

Lääne Elu

Linnamäel algas mälumängusari

Pärast 20aastast pausi mängiti Linnamäel taas mälumängu, millest osavõtt oli korraldajate üllatuseks suur.

Lääne-Nigula valla kultuuri- nooniku Varje Paaliste sõnul osales esimeses mängus vähesele reklaamile vaatamata kaheksa võistkonda nii Linnamäelt kui ka kaugemalt. „See oligi suur üllatus, et tuldi ka kaugemalt mängima,” ütles Paaliste.

Mälumängu korraldas mälumänguhuviline Meelis Tomson, kes konsulteeris küsimuste koostamisel Läänemaa ühe tugevama mälumänguri ja küsimuste koostaja Margus Maistega. Järgmine mäng on 17. veebruaril.

Kaire Reiljan

Piiskopilinnuse kõrval Krahviaias kõrgub Laikmaa paviljon

Haapsalu linnuse kõrvale Krahviaeda kerkinud Laikmaa paviljoni konstruktsioon on valmis, päris valmis peaks paviljon saada kunstnik Ants Laikmaa sünnipäevaks mais.

Sel nädalal lõpetasid ehitajad läikiva vaskplekist katuse paigaldamise. „Ehitaja ütles, et natuke on vaja veel pahtlit ja pintsli ja siis talvel rohkem töid ei tehta,” ütles Haapsalu aselinnapea Peeter Vikman.

Kevadel tehakse korda ka paviljoni ümbruse haljastus ja paigaldatakse Laikmaa pink. Vikmani sõnul kavandavad pingi Haapsalu kolledži käsitöö ja disaini eriala tudengid. Praegu joonistavadki nad eskiise, millest siis Vikmani sõnul sobivaim valitakse.

Haapsalu linnavolikogu otsustas Laikmaa pargipaviljoni rajamise 2013. aasta septembris ja toonases otsuses kohustati linnavalitsust tagama paviljoni valmimine 1. augustiks 2014. Vikmani sõnul läheb ehitus pisut kallimaks – üle 44 000 euro.

KAIRE REILJAN

Laikmaa paviljoni vaskkatus särab praegu nagu pühadumuna, varsti tõmbub vaskplekk tumedaks.

ARVO TARMULA

RAIVO AEG • 438

Sinu kandidaat Saare-, Lääne- ja Hiiumaal

9. veebruar
Kell 11 – Haapsalu sotsiaalmaja
Kell 18 – Risti raamatukogu

10. veebruar
Kell 13 – Haapsalu Uksetehas
Kell 18 – Palivere raamatukogu

11. veebruar
Kell 8.30 – Haapsalu politseijaoskonnas kohtumine
politseijaoskonna ja päästekomando töötajatega
Kell 18 – kohtumine Linnamäel

13. veebruar
Kell 18 – Taebla vallamaja, spordi- ja kultuurikeskus

14. veebruar
Liigun Haapsalu inimeste hulgas linnatänavail ning soovin head sõbrapäeva

Nädala jooksul toimetan inimestele kingitusi, mis inimesed olid endale valinud, vastates IRLi maksureformi küsitlusele.

Parem haridus. Parem töö. Parem palk.

10 kandidaati seitsmest parteist selgitas neljapäeva päeval oma vaateid Haapsalu ratastoolirahvale.

ARVO TARMULA

Haapsalu sotsiaalmaja valimisdebatt: Kes peab oluliseks rahvast, kes parteid

JUHAN HEPNER
juhan@le.ee

Haapsalu muusikakooli saal oli neljapäeva keskpäeval rahvast täis, sest 10 Hiir-, Saare- ja Läänemaa ringkonnast riigikokku kandideerivat persooni kohtusid seal oma valijatega.

Kuulajate seas oli kõige enam puuetega inimesi ja pensionäerelisi. Arutelu juhtinud Lääne maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja Kersti Lõhmus uuris kandidaatide käest, mida peaks tegema, et Eesti poliitiline elu poleks nii kampaaniapõhine, nagu on see valimiste eel.

Mille alusel otsustada?

Kõige radikaalsema ettepaneku, kuidas riigikogus olijaid rahvale lähemale tuua, tegi Haapsalu tarbijate ühistu juht Raimond Lunev (IRL). Ta leidis, et riigikogu liikmed võiksid käia aegajalt Tallinnas istungitel hääletamas, oma põhitöö aga teha selles piirkonnas, kus nad valituks osutusid. Moodsa tehnoloogia abil ei tohiks see Lunevi arvates keeruline olla. Nii oleks riigikogulasele ka tihedam kokkupuude inimestega, keda ta esindab. „Üleval [Toompeal] ainult omasugustega suheldes oled ühe-kahe aastaga teine inimene,” leidis Lunev.

Raadiohäääl ja muusikaõpetaja Andres Ammas (Vabaerakond) pani kuulajatele südamele, et need valiksid inimesi, mitte parteipoliitilisi ideid. „Maailm muutub kiiremini kui nelja-aastane valimistsükkel. Riigi-

Valimisdebatil osalenud

Rahva Ühtsuse Erakonda esindas Kaie Jaaniste, Vabaerakonda Andres Ammas, Reformierakonda Innar Mäesalu ja Lauri Luik, Sotsiaaldemokraatlikku Erakonda Neeme Suur, Keskerakonda Jaanus Karilaid, EKREt Helle-Moonika Helme ja Meelis Malk ning IRLi Merle Mäesalu ja Raimond Lunev.

Osalema kutsutud poliitikuist puudus ainsana reformierakondlane Urmas Sukles, kes oli samal ajal linnade liidu lähetusel Brüsselis.

kogus peavad olema inimesed, kes suudavad targalt reageerida,” leidis Ammas.

Ka konservatiiv Moonika Helme leidis, et valida tasub inimesi, kuid lisas, et enne kui mõne kandidaadi kasuks otsustada, tuleks vaadata ka seda, millist parteiprogrammi sellega kaudselt toetatakse. „Jaanust (Karilaid – toim.) valides toetate Tallinna venestamist, Neeme Suurt valides saate kooseluseaduse ja massiimmigratsiooni,” märkis Helme. Seda lauset võibki pidada selle valimisürituse kõige teravamaks märkuseks, ülejäänud arutelu kulges tagasihoidlikumalt.

Rahvas versus parteid
Läänemaa invaühingu esimees Madis Ott küsis kandidaatide käest, kas riigikogus häält andes on suurema kaalu-

ga Eesti rahva üldsuse tahe või see, mida parteisiseselt ette kirjutatakse.

Riigikogu liige Lauri Luik (Reformierakond) ütles, et see on enesestmõistetav, kui läänlane esindab Läänemaa huve. „Kui meie seda ei tee, ei teeks seda ka keegi teine,” ütles ta.

Endine maavanem, riigikogu liige Innar Mäesalu (Reformierakond) toonitas, et erakonnad on vältimatu poliitiline tööriist, mis on kasutusel peale Eesti ka igal pool mujal. Tema sõnul näitab see erakonna tugevust, kui partei suudab oma liikmete arvamus kuulda võtta.

Ammas pidas aga iseenesestmõistetavaks, et riigikogu liikmena tuleb kuulda võtta rahva tahet. Vabaerakond pole tema sõnul erakond kui asi eesmärk omaette, sest kui riigikokku oleks lubatud kandideerida ka valimisliitudel, poleks nad võib-olla pidanudki parteid moodustama.

Riigikogu liige Neeme Suur (SDE) leidis, et rahva tahe on küll väga tähtis, kuid saadik

peab jääma truuks oma südame-tunnetusele. Isegi siis, kui see läheb vastuollu erakonna või rahva enamuse nõutavaga.

Vastuoluline reform

Töövõime hindamist ning töövõimetuse määramist ja maksimist oluliselt muutev reform oli üks teemasid, mis kuulajaid huvitas, sest 2016. aastast hakkab puuetega inimeste töövõimet hindama töötukassa. Maksuametnik Kaie Jaaniste (Ojula parti) ütles, et ta ei ole reformiga nõus, sest nõue, et puudega inimesed peavad oma puuet korduvalt tõestamas käima, ei ole õige. Ka Luik mõnitas, et seadust annab parandada, kuid jäi seisukohale, et reformi eesmärk on õige.

Karilaid tõi esile tähelepaneku, mis tema sõnul näitab nimestatud reformi tõsist puudujääki. „Puuetega inimesi tahetakse viia tööturule. Neid on kõige enam Kagu-Eestis, kus töökohti on vähe ja need on sageli madalalagalised,” märkis Karilaid.

Helme, kes oli enda sõnul 13 aastat kahe vanuri hooldaja, leidis, et kiirustades tehtud reform, millega loodetakse puuetega inimestele luua tööturul lisavõimalusi, võeti ette ühel lihtsal eesmärgil: saada kätte Euroopa Liidu toetusraha.

„Inimesed ei tohi selle tõttu haiget saada,” märkis Andres Ammas. Ta leidis, et pole mõistlik, kui puudega inimene, kes on pidanud niigi kannatama, peab siis regulaarselt tõestamas käima, et tal on see puue endiselt alles.

RIIGIKOGU VALIMISED

Kuidas Lään

Erakondade valimisnimekirjade teise ešelon

KAIE ILVES
MALLE-LIISA LOODUS
info@le.ee

Praegu, veebruari keskel, kolm nädalat enne valimisi käib kampaania täie hooga. Või siis ei käi. Erakondade esinumbrid korraldavad riigikogu valimiste eel (tele)debate ja kohtumisi, on professionaalsed poliitikud või lihtsalt nagunii tuntud inimesed. Nad panustavad ise valimiskampaaniasse, neisse panustab erakond. Nimekirjades tagapool olid, nn teise ešelon meeste võimalused pildile saada on tükki maad kehvemad.

Lääne Elu valis igast erakonnast ühe kandidaadi, kes pole esinumber, ja uuris, kes kuidas kus ennast tutvustab ja kui palju kampaaniale kulutab. Teise ešelon mehed kulutavad kampaaniale nii vähe kui võimalik.

Küsitlenuist enim, 2000 eurot, lubas valimiskampaaniale kulutada endine maavanem reformierakondlane Innar Mäesalu. Konservatiivse Rahvaerakonna nimekirjas kandideeriv Jaan Laats saab hakkama 10 euroga. On ka neid, kes ei kuluta üldse.

Valijatega suhtlemiseks ei kutsu teise ešelon mehed kokku kõnekoosolekuid, vaid peatavad inimesi pigem tänaval või lähivad paikadesse, kus on juba nagunii hulk rahvast koos: kaubanduskeskusesse, kooriproovi või huviringi.

Riigikokku saamist peavad teise ešelon mehed ebatõenäoliseks. Mõned ei tahagi sinna.

Mis tehtud, see tehtud

Üks neist on roheliste partei kandidaat Aleksei Lotman. Lotman ütles, et tema kampaaniat ei tee ega tahagi riigikokku saada.

„Minu poliitikukarjääri aeg on möödas,” ütleb Lotman, kes kuulus roheliste ridades riigikokku 2007–2011. Eelmistel valimistel rohelised enam parlamenti ei pääsenud, kuigi Lotman korjas Lääne-Eestis palju hääli: 1490.

Kandideerib ta roheliste toetuseks. Lotmani sõnul on rohelised ainsad erakond, kes mõtleb kaugemale, sellele, et elu planeedil Maa kehtaks.

Valimiskampaaniat ei tee ka sotsiaaldemokraatide ridades kandideeriv Hanila vallavanem Arno Peksar: pole aega, igapäe-

Piirsalu piimakarjakasvataval Elvo Lepp

vatöö tahab tegemist, ja ka raha ei ole. Peksaril on küll visiitkaarte, parteimaterjale, pastakaid ja veidike šokolaadi, aga kulud kandidis erakond.

Valijatega kohtuda ei ole Peksaril plaanis, ükselt ukselt ta käima ei hakka. Peksar arvab, et vahet tootski see paar-kolmkümme häält juurde, aga üle oma varju ikka ei hüppa. Peksar ei kasuta ka sotsiaalmeediat. Facebooki tal pole ja valimiste pärast ei hakka ta kontot tegema kah.

„See poleks aus. Sellelaoliste asjadega ei mängita. Kes tahab väga tõsiselt ette võtta, peab valimiskampaaniat alustama neli aastat enne valimisi või veel varem. Neil, kes alustavad siis, kui nimekiri lukku läheb, on vähe šansse,” ütleb Peksar.

Peksar loodab pigem seni tehtu peale. „Ma arvan, et päris tundmatu mees ma maakonnas pole,” ütleb Peksar.

Niisamuti arvab Vabaerakonna liige, Kõmsi traadivabriku müügijuht Jaan Laats.

Kui erakond midagi ette võtab, siis Laats osaleb, aga on kindel, et mis tehtud, see tehtud. Kes teda tunneb, see tunneb. Sotsiaalne kapital koguneb ajapikku, enne valimisi pole mõtet rapsima hakata. Laatsi kalender on valimiskampaania asjus hõre, kui mitte tühi, ja mees ise elab nagu ikka: käib tööl ja ajab oma asju.

Laats arvab, et tuttavad sõbrad-sugulased annavad ikka hääli, ja noid on mehel suisa kolmes

Pakume tööd

KLIENDIHALDURILE

Nõutav on inglise või
vene keele oskus

Töökoht Posti 30, Haapsalu.

CV saata aadressil info@omaraha.ee

Info tel 504 2131

Omaraha

SUUREPÄRANE KINGIIDEE KINKEKAART LÄÄNE ELU TELLIMUSEGA

**KINKEKAARDID ON SAADAVAL
LÄÄNE ELU TOIMETUSES
AADRESSIL POSTI 30.
E-R KELL 8-17. TEL 473 7222
SOOVIST VÕID TEADA ANDA
KA E-POSTIGA INFO@LE.EE**

Läänemaal valimiskampaaniat tehakse

Siin mehed, kes kohalikus elus tublid ja lugupeetud, ei taha ega loodagi riigikokku pääseda. Kampaaniale kulub neil 10–2000 eurot

Läänemaal oli neljapäeva õhtul Linnamäele asja: seal on hea lihapood. Ühtlasi kasutas juhust ja jagas teeristis poe juures valimisreklaame.

Nii need hääled tulevad: astud ligi ja kingid mälestuseks flaieri.

Kaupmees Raimond Lunevi plakatid ühistupoodides

Riigikogu liige Innar Mäesalu jagab komme ja huulepulki.

maakonnas. Lihula kandis tun-
takse Laatsi 1980. aastaist, enne
seda kasvas ja elas ta Saaremaal,
ema poolt on Laatsi muhulane,
hiidlaste seas jälle on tal sõpru-
tuttavaid. Esimest korda riigi-
kokku pürgival Laatsil pole vi-
siitkaarti, flaierit ega pastakaid.
Erakonna mullikleepse ta
tellib, mälestuseks. Sadakond
klepsu maksab 10–15 eurot.
Seda, et ta riigikokku pääseb,
Laats ei usu.

Tasa ja targu ütleb asju ajavat
samuti esimest korda riigikok-
ku kandideeriv Oru kooli direk-
tor Andres Kampmann. Kamp-
mann kandideerib Keskerakon-
na nimekirjas ja ütleb, et ega ta
täpselt teagi, mida teha: esime-
ne kord ju.

Oma vaateist räägib ta tutta-
vaile. Koolis Kampmann valimis-
asju ei aja, kõnekoosolekuid ei
korralda: nangunii ei tulevat sinna
rahvast. Küll aga on Kampmann
sõna võtnud ajalehes, kui kirju-
tas vastulause sotside esinumbri
Neeme Suure kirjatükile, mis te-
da pahandas. Kampmann ei vä-
lista, et kirjutab üht-teist veel-
gi, kui miski pahandab, ja otse
loomulikult kasutab ta sotsiaal-
meediat.

Kampmann arvab, et asjade
eest keegi häält andma ei hakka,
aga jagab siiski pastakaid, et „ini-
mesed saaks oma mõtteid kir-
ja panna”, ja tikutopse, et „vai-
muvalgust” süüdata. Pastakate
ja tikutopside eest makstud ra-
ha lööb ta kokku pärast kam-
paania lõppu. Riigikokku pää-
semist peab Kampmann vähe
tõenäoliseks.

Meister Facebook

Tükk maad aktiiv-
semalt tegutseb
IRLi kandidaat,
Haapsalu tarbijate
ühistu juht Raimond
Lunev. „Suhtlen aktiiv-
selt. Võtan nõobist kinni või
võetakse minul. Kasutan iga või-
malust,” ütleb Lunev.

Peale „nõobist kinnivõtmise”
on Lunev kohtunud ka Lääne-
maa mees- ja naiskooridega. Ra-
ha on läinud plakatite, pastaka-
te, luupide ja nimekaartide pe-
ale. Arved lööb ta kokku pärast va-
limisi ega taha kulutatavat sum-
mat öelda. Lunev lõi endale kam-
paania tarbeks lausa Facebooki
konto. „No ja kui meeldima hak-
kab, kasutan ka pärast valimisi,”
ütleb Lunev.

Rahva Ühtsuse Erakonna kan-
didaat, Kullamaalt pärit maksu-
ametnik Kaie Jaaniste osales nel-
japäeval Haapsalus valimisdeba-
til ja kavatseb kohtuda valijate-
ga ka Kullamaal. Plaane tal esi-
algu rohkem ei ole.

Jaaniste ütleb, et kaubama-
ja ees seisma ja ükselt uksele ta
käima ei hakka. Vilgas kampa-
nia käib aga sotsiaalmeedias. Ja-
aniste on Facebookis oma lehe-
le üles pannud valimisnimbri,
erakonna ja kandideerimispiir-
konna. Kampaania läheb kokku
maksma 100–150 eurot.

Konservatiivse Rahvaerakon-
na liikmel, Piirsalu piimakarja-
kasvataval Elvo Leppmaal kulub
valimiskampaania peale 150 eu-
rot. Riigikokku kandideerib ta
kolmandat korda. „Püüan nii
odavalt hakkama saada kui või-
malik. Tööd on mul palju, aga ra-

ha palju ei ole,” tunnistab Lepp-
maa, Läänemaa ühe suurema ro-
botlauda omanik.

150 euro eest tellis Leppmaa
ja sai neljapäeval kätte 3000
flaierit, viis senti tükk.

Rohkem Leppmaa kampaania
peale ei kuluta. Korralik ülikond
on olemas, isegi kaks tükki: ar-
gisem suvine ja uhkem talvine,
uut lipsu ei ole vaja.

„Mul on rohkem see eesmärk,
et elu läheks nii palju paremaks,
et valijad saaks uue ülikonna os-
ta,” ütleb Leppmaa.

Esimesed flaierid jagas Lepp-
maa neljapäeva õhtul Linnamäel,
sest sinna oli nangunii asja. „Oli
vaja nangunii poodi minna,” üt-
leb Leppmaa.

Sotsiaalmeediat Leppmaa vali-
miskampaania tegemiseks ei ka-
suta: pole harjunud ega ole aeg.
Flaierid tuleb jagada ja iga-
päevatöö tahab kah tegemist.
Facebooki Leppmaa ei kasuta
ega hakka seda ka valimiste pä-
rast kasutama.

Loodab rohkem jutu peale

„Hirmus kõva kirjamees ma po-
le, aga rääkida võin ilma etteval-
mistamata kaks tundi jutti,” üt-
leb Leppmaa.

Nii loodabki Leppmaa roh-
kem jutu peale, käib tuttavaid
paiku läbi, jagab flaierid ja rää-
gib inimestega, läheb kas või
kaubakeskustesse, kui muud
moodi ei saa, eakate koostu-
misele või käsitööringi.

Muu hulgas on Leppmaal ka-
vas käia ära Vormsis, Hiiu- ja Sa-
remaal, Nõvast, Orust, Taeblast,
Kullamaast, Haapsalust ja Pa-
liverest rääkimata.

Eraldi koosole-
kute koh-
ta ei os-
ka Lepp-
maa veel
ütelda.

Esialgu neid
kalendris kir-
jas ei ole. Kui
aga teha, siis tu-
aegsasti välja kuulu-

leb tada, et rahvas teaks tulla, pak-
kuda tass kohvi ja tükk kringli-
lit: eks siis pea prouat küpseta-
ma meelitama.

Kui Leppmaa „mäe peale”
pääseb, siis läheb ka. Tööd Lepp-
maa ei karda ja nõusolekut kan-
dideerida ei andnud ta uisapäi-
sa. Piimakarjakasvatust jääb siis
rohkem poja õlule.

Säästlikuks nimetab oma
kampaaniat ka reformierakond-
lasest riigikogulane Innar Mäe-
salu. Mäesalu arvutuste järgi ku-
lub tal kampaaniale 1500–2000
eurot, ja see tuleb oma taskust,
mitte parteikassast.

Postkastidesse Mäesalu rek-
laami ei vii, ka ei näita ta ennast
ajalehes, küll aga on Mäesalul va-
ruks üht-teist muud, mida ta ise
nimetab tavaliseks koosluseks:
nimekaardid, huulepulgad, sel-
jakotid ja piparmündikommid.

„Kuidas siis muidu?! Õige po-
liitik jagab peale lubaduste ka
käega katsutavat,” ütleb ta.
Eelkõige panustab Mäesalu
siiski suhtlusele. Üleeile osales
temagi Haapsalus valimisdeba-
til, aga lubas minna ka rahva-
majadesse ja astuda ligi täna-
val. Neid, kes ütlevad, et ei lä-
he valima, üritab Mäesalu üm-
ber veenda.

2 × MERILIN KAUSTEL-LEHEMETS

2 × ARVO TARMULA

● RAAMATULAENUTUSE EDETABEL

Läänemaa lugejad eelistavad Kivirähki, Tohvrit ja Tomuskit

Erik Tohvri viimane romaan „Veel on aega” oli kogu Eestis mullu enim laenutatud raamat.

KAIE ILVES
kaie@leee

Kui raamatumüügi edetabelites võidutsevad eneseabi- ja elulooraamatud, siis raamatukogude 2014. aasta laenutusedetabelitest neid naljalt ei leia. Nora Robertsi stiilis halearmsad välismaised armastuslood on edetabelitest kadunud. Lugeja eelistab pigem omamaist ilukirjandust.

Kogu Eestis mullu enim laenutatud raamat oli Erik Tohvri viimane romaan „Veel on aega”. Sama raamat oli kõige loetum ka Läänemaal Risti vallas. Lihula vallas oli „Veel on aega” Santa Montefiore romaani „Naine Pariisist” järel auväärsel teisel kohal.

Menukad aga olid ka Tohvri varasemad raamatud. Läänemaa keskraamatukogu edetabelis oli Tohvri „Mere taga” esikahekümne seas. Keskraamatukogu viiekümne loetuma raamatu hulka mahtusid ka „E-armastus” ja „Kaamos”.

Vatla raamatukogus oli „E-armastus” Kaika Laine raamatu järel teine, „Kodutute küla” neljas, ja kõikjal loevad Tohvrit nii naised kui ka mehed.

„Lugejad tahavad elulähedust. Erik Tohvri kirjutab elust nii, nagu on,” ütles Risti raamatukogu juhataja Varje Erik Tohvri fenomeni kohta. Ristil pandi Tohvri ga kohtumise kuulutusele kirjaniku kodanikunimi Hans-Erik Laansalu, sest oli karta, et Tohvri nime peale oleks maja rahvast lõhki läinud.

Esikümnetesse jõudis ka tunamullu ilukirjanikuna debüteerinud ajakirjandusmagnaat Mart Kadastik oma kahe romaaniga. Kirjanduskriitikuil kaheldava väärtusega „vanameheromaani” tiitli saanud „mis kõik on olnud ja mis kõik veel võinuks olla”-stiilis „Suvi sulab talvel” ja „Kevad saabub sügisel” olid Eesti raamatukogude edetabelis auväärsel viiendal ja kuuendal kohal.

Läänemaa keskraamatukogu edetabelis oli „Kevad saabub sügisel” samuti viies, „Suvi sulab talvel” mahtus esikahekümnesse.

Menukas oli ka Tänapäeva kirjastuse 2013. aasta romaanivõitluse võitnud Esta Aksli romaan „Ane”. Kogu Eestis oli „Ane” loetavuselt kolmas raamat, Läänemaal Taeblas kuues ja Ristil kaheksas.

Elulugude buum sai läbi
Tõlkekirjanduses võidutses mulu E.L. James oma viiekümne halli ja viiekümne tumedama varjundiga, peale selle Varraku aja- viiteromaani arvukad teosed.

● **Esikümnesse jõudis ka tunamullu ilukirjanikuna debüteerinud ajakirjandusmagnaat Mart Kadastik oma kahe romaaniga.**

„Edetabelid näitavad, et rahvas eelistab ajaviitekirjandust. Või siis näitavad edetabelid seda, et meie lugejad on need, kes otsivad ajaviidet, positiivseid emotsioone, kui neid mujalt ei ole võtta,” ütles Lihula raamatukogu hoidja Tiina Ulm.

Mis raamat täpselt edetabelisse kerkib, oleneb Ulmi sõnul ka üsna juhuslikest seikadest, näiteks sellest, mitu eksemplari konkreetset raamatut kogus on. „Näiteks Tohvrit on meil vala peale rohkem kui mõnda teist menulik,” märkis Ulm.

Ulm ütles, et mõni raamat oleks ehk Tohvrist menukamgi, aga valla peale on ainult üks eksemplar ja raamat ei jõua edetabelisse. Näiteks väga nõutud Rootsi kriminaalromaan on valla peale enamasti üks ja järjekord pikk.

Alles paar aastat tagasi edetabelites võidutse- nud elulooraamatute kohta ütles Ulm, et elulugude buum on üldse järele andnud: neid ei ilmu enam nii palju.

Läänemaa edetabelist leiab pisteliselt vaid mõne üksiku, näiteks Hardi Tiiduse, Kaika Laine, Valdo Pandi ja Eri Klasi.

Taandunud on ka Minu-sarja raamatud, millest menukamad olid 2014. aastal „Minu Moskva”,

„Minu Narva”, „Minu Berliin” ja „Minu Kopenhaagen”.

„See ei tähenda, et neid ei loetaks. Loetakse endiselt. Tassime kotiga ühest harukogust teise ja tagasi,” märkis Ulm.

Mitteilukirjandusest troonib esikümnes vaid Tuuli Roosmaa „Meie aasta Siberis”, mis on Eestis loetavuselt teine. Läänemaal Lihula vallas on „Meie aasta Siberis” viies ja Vatlas seitsmes.

Truudus ja tutvus loeb

Tiina Ulmi sõnul mõjutab loetavust ka see, mis parasjagu kellelegi näppu jääb: esimesena läheb inimene ikka selle laua juurde, kus on tagastatud raamatud, ja vaatab, kas sealt hakkab midagi silma. Nii satubki ringlema mingi kindel ports raamatuid.

Kui lugeja on avastanud sarjaraamatu, mis meeldib, siis läheb lugemisele terve sari.

„Meelelahutust otsiva lugeja kindla peale minek on näiteks Varraku Ajaviiteromaani sari,” ütles Ulm.

Nõudlikum lugeja eelistab Eesti Raamatu Põhjamaade Romaani sarja, Eesti Raamatu Nüüdisromaanide sarja, Varraku Moodsa Aja sarja, Pegasus Väikese Vankri sarja ja Tänapäeva Punase Raamatu sarja.

Nagu muidki elualasid mõjutab ka loetavust meedia ja tutvus. „Inimesed loevad ajakirjandusest, et on ilmunud see või teine raamat, ja tulevad küsima. Kui mul seda veel pole, siis tellin,” ütles Vatla raamatukogu juhataja Triin Vare.

● **Läänemaa edetabelist leiab vaid mõne üksiku elulooraamatu, näiteks Hardi Tiiduse, Kaika Laine, Valdo Pandi ja Eri Klasi.**

Kui raamatu üllitab omakanimees, siis loetakse ka teda, näiteks on Vatlas esikümnes Mati Mandeli koostatud „Vana-Läänemaa ajaloo radadel”.

„Ajaloos vastu on üldse viimasel ajal suurem huvi, ja just meeste hulgas. Paljud käisid ka Lihulas esitlusel,” märkis Vare.

Eriti lapsed kipuvad valima just nende kirjanike raamatuid,

Lääne maakonna keskraamatukogu / täiskasvanud

1. Andrus Kivirähk „Rehepapp”
2. E.L. James „Viiskümmend halli varjundit”
3. Andrus Kivirähk „Mees, kes teadis ussisõnu”
4. Marcia Willett „Jõuluangel”
5. Mart Kadastik „Kevad saabub sügisel”
6. Karin Paulus „Haapsalu: jalutaja teejuht”
7. Sylvia Day „Alasti”
8. E.M. Remarque „Läänerindel muutuseta”
9. Manona Paris „Minu Moskva. Kõigi vimkade kiuste”
10. William Golding „Kärbeste jumal”

Lääne maakonna keskraamatukogu / lastekirjandus

1. Ilmar Tomusk „Kriminaalne koolipapa. Viienda A kriminalistid”
2. Maria Parr „Vilgukivioru Tonje”
3. Louis Sachar „Pahupidikooli isemoodi lood”
4. J. K. Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi”
5. James Krüss „Timm Thaler ehk Müüdüd naer”
6. Grigori Oster „Õuduste kool”
7. John Green „Süü on tähtedel”
8. Janno Põldma „Lotte ja kuukivi saladus”
9. Rose Lagercrantz „Minu õnnelik elu”
10. Ulf Stark „Täitsapoiss”

keda nad on oma silmaga näinud või käega katsunud.

„Kui ikka Tomuskit on nähtud, siis võetakse ka Tomuski raamatuid,” ütles Vare.

Haapsalu lasteraamatukogu juhataja Kristi Alaküla sõnul moodustub lastekirjanduse esikümme koolide kohustusliku kirjanduse järgi.

„Väga hea meelega loetakse Tomuskit ja tasub lugeda. „Kolmanda A kriminaliste” otsime lausa juurde,” ütles Alaküla.

Koolieelikute lemmikud olid mullu Krista Kumbergi Autopõnn Anto lood.

Lihula valla raamatukogud

1. Santa Montefiore „Naine Pariisist”
2. Erik Tohvri „Veel on aega”
3. Catherine Cookson „Eluase”
4. Marcia Willett „Jõuluangel”
5. Tuuli Roosmaa „Meie aasta Siberis”
6. Aita Kivi „Keegi teine”
7. Valve Saretok „Väike süda”
8. Janno Põldma „Džuudopoisid”
9. Lucinda Riley „Tüdruk kaljunukil”
10. E. L. James „Viiskümmend vabastatud varjundit”

Taebla raamatukogu

1. Jojo Moyes „Mina enne sind”
2. Katri Raik „Minu Narva. Kahe maailma vahel”
3. Paulina Simons „Vaskratsanik”
4. Einar Ellermaa, Inge Pitsner „Kaika Laine inimesed”
5. Toivo Tootsen „Vana Hõbe: Hardi Tiidus ja inimesed tema ümber”
6. Esta Aksli „Ane”
7. Erik Tohvri „Kodutute küla”
8. Nora Roberts „Pegeldused”
9. Kajsa Ingemarsson „Saatuse mäng”
10. Ira Lember „Villa järve ääres”

Risti raamatukogu

1. Erik Tohvri „Veel on aega”
2. Helju Pets „Klassikokkutulek Kassaris”
3. John Green „Süü on tähtedel”
4. Berit Veidemann „Tumenejad”
5. Kajsa Ingemarsson „Saatuse mäng”
6. Paavo Kangur „Eriline Eri Klas”
7. Catherine Cookson „Eluase”
8. Esta Aksli „Ane”
9. Ene Hion „Valdo Pant – aastaid hiljem”
10. Aleksei Turovski „Loomalood”

Vatla raamatukogu

1. Einar Ellermaa, Inge Pitsner „Kaika Laine inimesed”
2. Erik Tohvri „E-armastus”
3. Ilmar Tomusk „Inglid kuuendas B-s”
4. Erik Tohvri „Kodutute küla”
5. Andrus Kivirähk „Maailma otsas”
6. Henning Mankell „Püramiid”
7. Mati Mandel „Vana-Läänemaa ajaloo radadel”
8. Tuuli Roosmaa „Meie aasta Siberis”
9. Mailis Hudilainen „Minu Peterburi. Optimismi lühikursus”
10. Jaana Davidjants „Minu Berliin. Pidu kunstnike Paabelis”

Eesti raamatukogud

1. Erik Tohvri „Veel on aega”
2. Tuuli Roosmaa „Meie aasta Siberis”
3. Esta Aksli „Ane”
4. Mari Sajo „Võõra õue peal”
5. Ira Lember „Villa järve ääres”
6. Mart Kadastik „Suvi sulab talvel”
7. Mart Kadastik „Kevad saabub sügisel”
8. Silvi Väljal „Jussikese seitse sõpra”
9. Tuule Lind „Ühe elu killud”
10. Katri Raik „Minu Narva. Kahe maailma vahel”

Karude ja tulemägede maal

7. osa

KATRIN PÄRNPUU

Esimesed karujäljed

Jevgeni võib karudest ja loodusest lõputult rääkida. Pii-lun vahepeal Talgarit, kes on end hästi väikseks ja märkamatuks teinud. Natuke süüdlaslik pilk vaatab laua alt vastu, aga mõistan ega reeda teda. Soojas ja kuivas on temalgi parem.

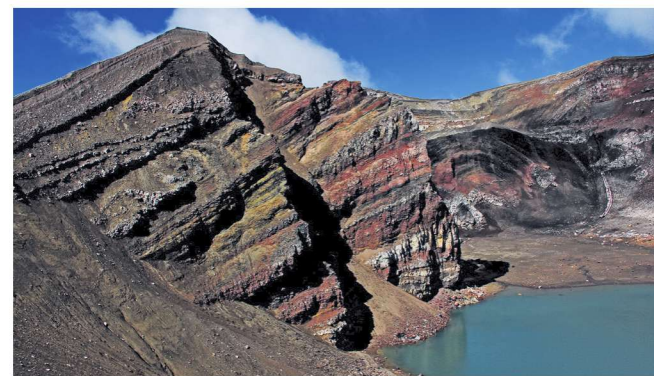
Tõuseme vara, sest meie tänane eesmärk – Goreli vulkaan – asub ööbimiskohast mitme kilomeetri kaugusel. Öhk on karge ja päikesetõus tootab ilusat päeva. Kell 7.50 oleme minekuvalmis. Allamäge liigume kiiresti. Varsti oleme suurel musta liivaga kaetud väljal (järve põhi), mille kaugemas servas helesinise taeva taustal eristab silm kummalise lainetava kujuga mäemassiivi – Goreli vulkaani. Liivavälja ületanud, jõuame maastikule, mis on täis tipitud vagusid ja lohkusid. Aeg-ajalt kaob üks ja teine meist teiste vaateväljast. Need väikesed künkad, lohud ja vaod on kaetud madala taimestikuga, mis on elu täis. Seal siblivad ringi pisikesed hiired, lendavad liblikad ja hüppavad rohutirtsud. Taimede lehtedel ja vartel pöönutavad puntidesse kogunenult päikese käes mitmesugused värvilised putukad. Viskame kõhuli ja pildistame end Kamtšatka rododendronite keskel. Nagu kõik taimed siin, on ka rododendronid väga madalad ja selleks, et nendega koos pildile saada, tuleb nende vahele pikali heita.

Oleme mõne tunni liikunud ning meie eesmärk on hakanud konkreetsemat kuju võtma. Goreli vulkaani kõrgus merepinnast on umbes 1800 meetrit ning tal on mitmeid eriilmelisi ja erikujulisi kraatreid. Oleme jalamil jõudnud ühe pisema kraatri juurde. „Nagu raamatust!” ütleme meie. „Igav!” teatab Jevgeni ja nii liigume seda uurimata edasi. Natuke veel ja hakkame mööda vulkaani järsku nõlva ülespoole ronima. Jalal on keeruline tuge leida, kivid kipuvad meie raskuse all vajuma. Korra kaotame teineteist silmist, sest üle kraatri rullub udugas pilvemass. Peagi jõuame kraatri servale. Eemalt, aktiivsest vulkaanikraatrist, kerkib suur taeva poole tõustes imelisi kujusid võttev suitsusammas. Teadlased hoiavad Goreli vulkaanil silma peal, sest viimastel aastatel on mägi rahutu olnud. On registreeritud seismilist aktiivsust ning mägi on taeva poole saatnud mitme kilomeetri kõrgusi gaasi- ja suitsusambaid. Jevgeni mäletab sedagi, et mõni aeg tagasi oli aktiivse kraatri põhjas näha hõõguvat magmat.

Kõige aktiivsema kraatri poole liikudes näeme kõikjal tunnistusi sellest, milline pöörane jõud on meie jalge all mäes peidus. Kraatri serval on näha plahvatuse tagajärjel otsaga taeva poole pööratud kivimikihte, natuke eemal on needsamad kivimikihid näha lainetena – varem tasapinnaliselt paiknenud kivimid on suure pinge mõjul lainetama hakanud. Edasi minnes näeme kohta ja suunda, kus mäe sisse kogunenud pinged kunagi valla pääses – osa mäe on plahvatuse tagajärjel minema lennanud. Natuke on öudne, aga ka ilus – kaunid lainelised looduspõudude loodud pinnavormid, kollakas-punakaspruunid värvid, kraatri põhjas roheline vesi, valge suitsusammas taevasse sirutumas ja kõige selle taustaks kraatrist kostev natuke nagu ähvardav sisin.

Vaateid nautinud, hakkame vaikselt kodu poole sättima. Poisid teevad enne minekut jäiselt külmas järves ühe karastava suppluse. Kuni poisid lõbutsevad, otsime parimat teed laskumiseks. Lõpuks oleme kõik õnnelikult all. Teeme peatuse, Jevgeni keedab teed, sööme küpsiseid ja vorsti, ning siis otse koju. Alla musta vulkaanilise liivaga kaetud lagendikule jõudnud, näeme esimest korda karu jälgi. „Väike ja noor,” ütleb Jevgeni natuke ükskõiksest. Olgu või väike ja noor, aga ikkagi karu ning esimesed pildid karujälgedest saavad tehtud.

Koju jõudnud, oleme üsna väsinud. Päev oli ligi 11 tundi pikk ja käisime 23 kilomeetrit. Suurem seltskonnaelu jääb õhtul elamata, sest uni tuli väga ruttu.

Goreli vulkaani kustunud kraater.

KATRIN PÄRNPUU

Tekst A
Pilt Ott

SU ÜMBERT ÄRA SULAND ON.

E. Vilde teos samuti		selles				lind	pakase- puhkus	aprill		õpperaamat			pluural suur- voistus		
		1052.				skits		igauks		asjaõigus					
										kodumasin kuld pakane			vanuse sobivaks lihvima		
		alumii- nium tehn prof (n+in)						tegid katki k Ridala v							
1002.			Susan näitleja (in+n)	Eesti Tööstus- projekt kodumasin				sõiduk maakitsus Malaka ps				kont			
lavastaja (in+n) ...ainsa					uuringu- firma Leedu domeen					vilja lõikaval matem. (in+n)		malend			
		m.nimi eelistab külma lamavalt												n.nimi amper maitse	
					õnalt pühakiri külmunud							United Nations 951. 2× kons			
					ei karda külma lõuna- maine puu										
vanemlik hool veeloom		F1 rada Itaalias aasta 01.05						jalgpaallur pealetung tähtpäev							alamail rajasime
								räägi end OV kettahetites				millal remont			
vald				luumen Eesti domeen			olemasolev kogus väike koer				väga külm protak- tiinium			Masingu täht noor- loomaga	
pauk															
sidesõna			õppeaine territoo- rium		transpor- divahend 2× kons					Ukraina domeen näitleja			6. Hiiu naise peakate		
väin Väina- meres	läbilõikav elukas				anti ja ... liugumine				alevik Valgamaal E kulturist (in+n)						
		helde kloor jook													talvekodu vee olek
skandium			hüüdsõna		linn Eestis					Tšaadi domeen Vene lennuk			2× vok		
sidesõna			eeski keel		hüüdsõna						end minis- ter (in+n) ...meri umbes		2× kons		
kurisu							taadi naine rida								
10- tahukas								asum Tallinnas tegelane „Kalevipoja“							

Hoogsa piraadimürgli tegevus toimub 17. sajandi Kariibi merel, mil viimast valitsesid mereröövlid ja koloniaalvallutajad. Kui piraatide kapten Barbossa röövis kõigest soost kuberneripreili Elizabeth Swanni, asub Elizabethi lapsepõlvõbser ning temasse jäagilt armunud Will Turner koos härrasmeespiraat Jack Sparrow'ga piigat päästma. Nad kaaperdavad Briti mereväe kiireima laeva HMS Interceptor'i ja seiklus võib alata. Neid asub jälitama Elizabethi austaja ja Briti mereväe ambitsioonikas kapten Norrington, et iga hinna eest tuua tagasi tüdruk ja röövitud laev. Will ja Jack muidugi ei tea, et nende vastased pole mingid tavalised mereröövlid, vaid neudeuse mõju all tegutsevad poolelavad, poolsumnud koletsed.

SUDOKU

		3				2		
7			2		5			4
			1		6			
1	8						4	3
6				1				8
3	9						6	5
			8		1			
8			9		4			7
		7				6		

9. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Ihult ja hingelt
09.45 Minuscule
09.55 Terevisioon
11.55 Maahommik
12.40 Reisisari Reisile minuga
13.05 Tareq Taylori Põhjamaade kokakunst
13.35 Möistlik või mõttetu
14.05 Raudse eesriide jumalused
14.35 Kahekõne (subtiitritega)
15.00 Rakett 69
15.30 8 mm ELU
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.40 Ihult ja hingelt
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade **20.05** Osoon
20.35 Meie inimesed **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport
21.40 Välisilm **22.10** Richard Branson **23.00** Ringvaade **00.05** Vinylmania **01.02** ERR.ee uudised

06.35 Kass Oggy ja kurjad prussakad **06.55** Eskimotüdruk **07.05** Warneri multimaania **07.35** TimonjaPumba**08.00** Reporter **09.00** Keelatud armastus **10.00** Taltsutamatu süda **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Kodusjävõõrsil **12.00** Sajandi armastus **14.00** Heeringas Veenuseõlal **14.30** Süütsüüdlane **15.30** Lastega kodus **16.00** Küladetektiiivid **17.00** Taltsutamatu süda **18.00** Keelatud armastus **19.00** Reporter **20.00** Saladused **20.30** Eestiloomahullud **21.30** Vanga **22.40** Jüngrid **23.35** Motiiv **00.35** Harry seadus **01.25** Nero Wolfe **03.00** Reporter **03.50** Piinlikud kehad **04.40** Küladetektiiivid **05.25** Doktor Oz

06.15 Smurfid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Nõiad **07.30** Teismelised ninjakilpkonnad **07.55** Saatuslik valik **08.55** Meisterkoka **09.55** Kirgedetorm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.30** Top Shop **11.45** Eesti asi **12.15** Kätemaksukontor **13.15** Kätemaksukontor **14.15** Seitsmestaevas **15.15** Vaprad ja ilusad **15.50** Kirgedetorm **17.00** Saatuslik valik **18.00** Meisterkoka **19.00** Seitsmesed uudised **20.00** Päev, mis muutis mu elu **20.30** Looduslik valik **21.30** CSI kriminalistid **22.30** Röövitut **2 00.15** NCIS kriminalistid **01.15** Ameerika õudukas **02.10** Ben ja Kate **02.40** Päev, mis muutis mu elu **03.15** Looduslik valik **04.05** Stop! **04.35** Seitsmesed uudised **05.25** Selline on elu!

07.00 Cedric **07.10** Cedric **07.25** Väikeprintsess **07.35** Baleriin Angelina **07.50** Stellaja Sam **08.05** Stella ja Sam **08.15** Baleriin Angelina **08.30** Cedric **08.45** Cedric **09.00** Ringvaade **09.30** Minuscule **09.35** Holby City haigla **10.35** Tširk, tširk, tširgukene **11.00** Ela sajani **11.30** Siin ja praegu **12.15** Eesti TOP **7 13.05** Vali mind! **14.02** ERR.ee uudised **15.30** Lassie **16.00** Lastetuba **16.15** Joona jutud **16.35** Baleriin Angelina **16.50** Loomaaia tee **64** **17.00** SimsalaGrimm **17.30** Pipi Pikksukk **17.55** Leon **18.00** Mina ja Miia **18.20** Mily murrab pead **18.30** Lastetuba **18.45** Džungliraamat **18.55** RüütelRooste **19.10** Muumide maailm **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Vene draama Isad ja pojad **20.45** Maile Grünbergi värvilised maailmad **21.25** Enne kui minna **21.35** Plekktrumm **22.20** Frankenstein **23.30** Monument kikiilipsuga **00.20** Vali mind! **01.22** ERR.ee uudised

10. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Ihult ja hingelt
09.50 Minuscule
09.55 Terevisioon
11.55 Prillitoos (subtiitritega)
12.55 Osoon (subtiitritega)
13.25 Välisilm
13.55 Richard Branson
14.45 Olmeheidutus
15.00 ETV live
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.40 Ihult ja hingelt
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport
21.40 OP! **22.10** Paksem kui vesi **23.10** Kuningapere **23.30** Plekktrumm **00.15** Ringvaade **01.22** ERR.ee uudised

06.10 Lastega kodus **06.35** Kass Oggy ja kurjad prussakad **06.55** Eskimotüdruk **07.05** Warneri multimaania **07.35** TimonjaPumba**08.00** Reporter **09.00** Keelatud armastus **10.00** Taltsutamatu süda **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Kodus ja võõrsil **12.00** Saladused **12.30** Eesti loomahullud **13.30** Everwood **14.30** Süütu süüdlane **15.30** Lastega kodus **16.00** Küladetektiiivid **17.00** Taltsutamatu süda **18.00** Keelatud armastus **19.00** Reporter **20.00** Krimi **20.30** Radar **21.30** Vice **22.10** Must nimekiri **23.10** Jonah Hex **00.50** Põrunud puhkajad **01.15** Vampiir, vaim ja libahunt **02.05** Rooli võim **02.35** Kalailm **03.00** Reporter **03.55** Aia- ja Kodusaade **04.40** Küladetektiiivid **05.25** Doktor Oz

06.15 Smurfid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Nõiad **07.30** Teismelised ninjakilpkonnad **07.55** Saatuslik valik **08.55** Meisterkoka **09.55** Kirgedetorm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.30** Top Shop **11.45** Päev, mis muutis mu elu **12.15** Looduslik valik **13.15** CSI kriminalistid **14.15** Seitsmestaevas **15.15** Vaprad ja ilusad **15.50** Kirgedetorm **17.00** Saatuslik valik **18.00** Meisterkoka **19.00** Seitsmesed uudised **20.00** Kaua võib **20.30** Suletud uste taga **21.30** Keskea rõõmud **22.30** Sherlock New Yorgis **23.30** Kuller **01.25** NCIS kriminalistid **02.15** Ameerika õudukas **03.05** Kaua võib **03.35** Suletud uste taga **04.35** Seitsmesed uudised **05.25** Selline on elu!

07.00 Indiaanipoiss Yakari **07.10** Cedric **07.25** Džungliraamat **07.35** Rüütel Rooste **07.50** Mina ja Miia **08.15** Lastetuba **08.30** Mily murrab pead **08.35** Muumide maailm **08.45** Indiaanipoiss Yakari **09.00** Ringvaade **10.05** Holby City haigla **11.05** Plekktrumm **11.50** Kultuurkapitali aastapreemiad **13.11** ERR.ee uudised **15.30** Mina ja Miia **16.00** Lastetuba **16.15** Cedric **16.30** Indiaanipoiss Yakari **16.40** Baleriin Angelina **16.55** Loomaaia tee **64** **17.05** SimsalaGrimm **17.30** Pipi Pikksukk **17.55** Mina ja Miia **18.20** Leon **18.25** Mily murrab pead **18.30** Lastetuba **18.45** Džungliraamat **18.55** RüütelRooste **19.10** Muumide maailm **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Derek **20.25** Nullpunkt **21.10** Minuscule **21.15** Vanaaja asjad **21.30** AegRuum **22.20** 4x4 **22.50** Lapsed **40 23.45** Lewis **01.18** ERR.ee uudised

11. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Ihult ja hingelt
09.45 Minuscule
09.55 Terevisioon
11.55 Meie inimesed
12.20 OP! **12.50** Kõlab hästi! **13.00** Riigikogu info-tund **14.00** Hommik Anuga **15.15** Maahommik **16.00** Holby City haigla **17.00** Aktuaalne kaamera **17.10** Õnne 13 **17.40** Ihult ja hingelt **18.30** Aktuaalne kaamera **19.00** Ringvaade **20.05** Pealtnägija **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport **21.40** Valimisstudios **22.40** Eesti lood **23.10** Võimu kants **00.05** Ringvaade **01.13** ERR.ee uudised

06.10 Lastega kodus **06.35** Kass Oggy ja kurjad prussakad **06.55** Eskimotüdruk **07.05** Warneri multimaania **07.35** TimonjaPumba**08.00** Reporter **09.00** Keelatud armastus **10.00** Taltsutamatu süda **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Kodusjävõõrsil **12.00** Rapdar **13.00** Krimi **13.30** Everwood **14.30** Süütsüüdlane **15.30** Lastegakodus **16.00** Küladetektiiivid **17.00** Taltsutamatusüda **18.00** Keelatud armastus **19.00** Reporter **20.00** Suurlotokolmapäev - Rooside sõda **21.00** Avameelselt perevägivallast **21.30** Südame seadus **23.30** Ööliblikad **00.00** Southland **00.55** Mis? Kus? Millal? **02.00** Vanga **02.50** Krimi **03.15** Reporter **04.05** Lemmikretseptid **04.40** Küladetektiiivid **05.25** Doktor Oz

06.15 Smurfid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Nõiad **07.30** Teismelised ninjakilpkonnad **07.55** Saatuslik valik **08.55** Meisterkoka **09.55** Kirgedetorm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.30** Top Shop **11.45** Kaua võib **12.15** Suletud uste taga **13.15** Keskea rõõmud **14.15** Seitsmestaevas **15.15** Vaprad ja ilusad **15.50** Kirgedetorm **17.00** Saatuslik valik **18.00** Meisterkoka **19.00** Seitsmesed uudised **20.00** Kallis, sa oled kosunud **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.30** Riskikuller **22.30** Kätemaks **23.30** Top Gear **00.35** Kalamehejutud Siberis **01.05** Puudutus **01.55** Uus normaalsus **02.20** Kallis, sa oled kosunud **03.10** Võimalik vaid Venemaal **03.35** Top Gear **04.35** Seitsmesed uudised **05.25** Selline on elu!

07.00 Indiaanipoiss Yakari **07.10** Cedric **07.25** Džungliraamat **07.35** Rüütel Rooste **07.50** Mina ja Miia **08.25** Leon **08.15** Lastetuba **08.30** Mily murrab pead **08.35** Muumide maailm **08.45** Indiaanipoiss Yakari **09.00** Ringvaade **10.05** Holby City haigla **11.05** 4x4 **11.35** AegRuum **12.25** Lewis **13.55** ERR.ee uudised **15.30** Mina ja Miia **16.00** Lastetuba **16.25** Indiaanipoiss Yakari **16.35** Samsam **16.45** Mikk ja Tšavapa **17.00** Hiirelabor **17.05** SimsalaGrimm **17.30** Väike printsess **17.40** Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused **17.50** Fiksikud **18.00** Väike prints **18.20** Maša ja karu **18.30** Lastetuba **18.45** Džungliraamat **18.55** RüütelRooste **19.10** Muumide maailm **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vk) **20.00** Meie inimesed **20.25** Kapital (vk subtiitritega) **20.55** Minuscule **21.00** BFM esitleb **21.30** Haiglaselts **22.55** Armastasin ilma peata lövi **23.25** R2 Live **23.55** Igauhele oma **00.36** ERR.ee uudised

12. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Ihult ja hingelt
09.45 Minuscule
10.00 Välispoliitika arutelu Riigikogus
13.00 Ilus maa
13.10 Valimisstudios
14.10 Vabariigi kodanikud (subtiitritega)
15.10 Puutepunkt
15.35 Meie inimesed
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.40 Ihult ja hingelt
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
20.30 8 mm ELU
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport
21.40 Kapital
22.10 MI **22.35** Mees trooni taga **23.35** Ringvaade **00.45** Tuledakendes **01.13** ERR.ee uudised

06.10 Lastega kodus **06.35** Kass Oggy ja kurjad prussakad **06.55** Eskimotüdruk **07.05** Warneri multimaania **07.35** TimonjaPumba**08.00** Reporter **09.00** Keelatud armastus **10.00** Taltsutamatu süda **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Kodus ja võõrsil **12.00** Avameelselt perevägivallast **12.30** Suur lotokolmapäev - Rooside sõda **13.30** Everwood **14.30** Süütu süüdlane **15.30** Lastegakodus **16.00** Küladetektiiivid **17.00** Natalia saatuse lainel **18.00** Keelatud armastus **19.00** Reporter **20.00** Eesti tippmodell **21.00** Kõök **21.30** Rahvuslik aare **2 00.00** Neitsi seiklused **01.40** Bordell 232 **02.35** Vice **03.05** Reporter **04.05** Hooaeg **04.40** Küladetektiiivid **05.25** Doktor Oz

06.15 Smurfid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Nõiad **07.30** Teismelised ninjakilpkonnad **07.55** Saatuslik valik **08.55** Meisterkoka **09.55** Kirgedetorm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.30** Top Shop **11.45** Kodumäng **12.15** Bridgead **3 13.10** Selgelnägijate tuleproov **14.15** Seitsmestaevas **15.15** Vaprad ja ilusad **15.50** Kirgedetorm **17.00** Saatuslik valik **18.00** Meisterkoka **19.00** Seitsmesed uudised **20.00** Head käed **21.55** Ma armastan sind, Beth Cooper **23.55** Castle **00.55** Rocky III **02.45** Ootamatult isaks **03.10** Head käed **04.50** Seitsmesed uudised **05.40** Kirgedetorm

07.00 Indiaanipoiss Yakari **07.10** Cedric **07.25** Džungliraamat **07.35** Rüütel Rooste **07.50** Väike prints **08.15** Lastetuba **08.35** Loomaaia tee **64** **08.45** Indiaanipoiss Yakari **09.00** Ringvaade **10.05** Holby City haigla **11.00** Smallville **11.40** R2 Live **12.15** Eesti muusikavideod **12.45** Valimisstudios (veneekeelse subtiitritega) **13.45** ERR.ee uudised **15.30** Väike prints **16.00** Lastetuba **16.15** Cedric **16.30** Indiaanipoiss Yakari **16.40** Vahva Roosi **16.55** SimsalaGrimm **17.20** Stella ja Sam **17.35** Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused **17.45** Fiksikud **17.50** Tugitoolisport **18.00** Lassie **18.20** Klumpsud **18.30** Lastetuba **18.45** Väike printsess **18.55** Rüütel Rooste **19.05** Loomaaia tee **64** **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Karude viimased kantsid **20.50** Minuscule **20.55** Soolo **21.20** Sireen **21.40** Suurmeistrid **22.10** Kuritegu **23.10** Kaardimaja **22.20** Derek **22.45** Eesti TOP **7 23.40** Vabaduse mõrkjas maitse **01.10** ERR.ee uudised

13. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Ihult ja hingelt
09.45 Minuscule
09.55 Terevisioon
11.55 MI
12.25 Mees trooni taga
13.25 Kõlab hästi!
13.30 Kapital
14.00 Laulukarussell
15.00 Minuscule
15.05 Tuled akendes
15.35 Reisisari Reisile minuga
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13 **17.40** Ihult ja hingelt **18.30** Aktuaalne kaamera **19.00** Ringvaade **19.30** Möistlik või mõttetu **20.00** Tuulepealne maa **21.00** Aktuaalne kaamera. Ilm **21.30** Sport **21.40** Üleluge mine **23.35** Pealtnägija **00.20** Nullpunkt **01.00** Ringvaade **01.34** ERR.ee uudised

06.10 Lastega kodus **06.35** Kass Oggy ja kurjad prussakad **06.55** Eskimotüdruk **07.05** Warneri multimaania **07.35** TimonjaPumba**08.00** Reporter **09.00** Keelatud armastus **10.00** Natalia saatuse lainel **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Kodus ja võõrsil **12.00** Eestitippmodell **13.00** Kalailm **13.30** Everwood **14.30** Süütu süüdlane **15.30** Lastegakodus **16.00** Küladetektiiivid **17.00** Natalia saatuse lainel **18.00** Keelatud armastus **19.00** Reporter **20.00** Kuldivillak **20.35** Galileo **21.30** Mis? Kus? Millal? **22.40** Libavõmm **00.30** Põrguline - kättemaksu hing **02.10** Must nimekiri **02.55** Reporter **03.50** Piinlikud kehad **04.40** Küladetektiiivid **05.25** Doktor Oz

06.15 Smurfid **06.40** Teismelised ninjakilpkonnad **07.05** Nõiad **07.30** Teismelised ninjakilpkonnad **07.55** Saatuslik valik **08.55** Meisterkoka **09.55** Kirgedetorm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.30** Top Shop **11.45** Kodumäng **12.15** Bridgead **3 13.10** Selgelnägijate tuleproov **14.15** Seitsmestaevas **15.15** Vaprad ja ilusad **15.50** Kirgedetorm **17.00** Saatuslik valik **18.00** Meisterkoka **19.00** Seitsmesed uudised **20.00** Head käed **21.55** Ma armastan sind, Beth Cooper **23.55** Castle **00.55** Rocky III **02.45** Ootamatult isaks **03.10** Head käed **04.50** Seitsmesed uudised **05.40** Kirgedetorm

07.00 Indiaanipoiss Yakari **07.10** Cedric **07.25** Väike printsess **07.35** Rüütel Rooste **07.50** Väike prints **08.15** Lastetuba **08.35** Loomaaia tee **64** **08.45** Indiaanipoiss Yakari **09.00** Ringvaade **10.05** Holby City haigla **11.00** Smallville **11.40** R2 Live **12.15** Eesti muusikavideod **12.45** Valimisstudios (veneekeelse subtiitritega) **13.45** ERR.ee uudised **15.30** Väike prints **16.00** Lastetuba **16.15** Cedric **16.30** Indiaanipoiss Yakari **16.40** Vahva Roosi **16.55** SimsalaGrimm **17.20** Stella ja Sam **17.35** Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused **17.45** Fiksikud **17.50** Tugitoolisport **18.00** Lassie **18.20** Klumpsud **18.30** Lastetuba **18.45** Väike printsess **18.55** Rüütel Rooste **19.05** Loomaaia tee **64** **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Karude viimased kantsid **20.50** Minuscule **20.55** Soolo **21.20** Sireen **21.40** Suurmeistrid **22.10** Kuritegu **23.10** Kaardimaja **22.20** Derek **22.45** Eesti TOP **7 23.40** Vabaduse mõrkjas maitse **01.10** ERR.ee uudised

14. veebruar

07.30 Näh
07.35 Klumpsud
07.45 Rüütel Rooste
07.55 Mesilane Maia
08.10 Suursilm
08.20 Arva ära, kui palju ma sind armastan
08.30 Maša ja karu
08.35 Lassie
09.00 Puutepunkt (subtiitritega)
09.30 Möistlik või mõttetu
10.00 Maahommik
10.45 Õnne 13 (subtiitritega)
11.15 Pealtnägija (

Harilik seep

osa
3

JÄRJELUT

AVE ALAVAINU

Naine nimelt joob. Igal õhtul pudeli kanget alkoholi. Laupäeval kaks. Pühapäeval peapärandus. Üksi.

Ülemõde käib kammiga juustest *pro forma* läbi, paneb jooksurii-
dised selga-jalga, võtab esikunagi-
st koera kaelarihma (selle peale
hakkab Dobruš juba rõõmsalt
keerlema) ja siis nad lähevadki
koos päeva alustama. Iga ilma-
ga. Rutiin.

Ta ei saa veel aru, kui karm ta
pohmell täna hommikul, pärast
nädalavahetust on. Jalutuskäigu
ajal võtab ta taskust rohupurgi.
Selles on joomatagajärgede lee-
vendamise tabletid, kerged er-
gutid. Tablett või kaks kerre –
päev võib alata. Nüüd jaksab
ta nii duši all käia kui ka kohvi
juua. Hommikusööki ta ei söö –
linnupetteks piisab neist paarist
tablettist ja kruusist kohvist küll.

Siis – hambad suhu (tege-
vus, millega kaasneb kerge ok-
sendusrituaal), soeng ja nagu pä-
he – taas rutiin, aga hädatarvilik.
Tema, Ülemõde, peab olema sta-
biilne. Tema peab välja nägema

nii, nagu tema alluvad teda nä-
gema on harjunud. Igal tööpäe-
val alates kella üheksast. Aastaid.
Puudumisteta.

Ülemõeks ei õpita. Ülemõeks
saadakse. Ülemõel läks Ülem-
õeks saamiseni aastaid ja selle
aja jooksul käis ta läbi kõik hie-
rarhiaredeli pulgad: hooldusõde,
palatiõde, protseduuride õde, va-
nemõde; hariduseks: medkool +
hiljem kõikvõimalikud kursu-
sed. Hooldusõde ehk sanitari, na-
gu toona nimetati, ehk sitapoti-
kandja karjäär kestis kõige lühe-
mat aega, ainult paar aastat koo-
li kõrvalt. Kui meditsiinikooli lõ-
putunnistus käes, lasti juba ka
haigete juurde. Ja siis – aina eda-
si ja edasi ja edasi. Nüüd on ta
saavutanud oma haridusele vas-
tava lae. Parkinsoni seaduse jär-
gi: enam pole tal kuhugi tõusta
– ta on jõudnud oma ebakompe-
tentsuse tasandile. Ülemõde on
Ülemõde juba kaugelt üle vee-
randsajandi. Pensionini jääb õi-
ge vähe...

Kliinikuni, kus Ülemõde töötab,
on kakskümmend minutit jalg-
sikäiku. Paras maa, et pea lah-

tuks, reipus juba lupjuma hak-
kavatesse jalgesse ja vananevas-
se kereasse naaseks.

„Tegelikult lupjuvad kõik ini-
mesed elu jooksul ära, aga õn-
neks sureb enamik enne ära, kui
teada saab.“ Ülemõde jumaldab
musta huumorit.

Mõtted lähevad unenäo pea-
le: ikka näeb ta oma last väike-
sena, mererannal kivikesi loopi-
mas. Alailma. Sedasama. On see-
gi rutiin? Unenäo-rutiin?

Tüdruk sündis juhusekaupa, kui
ta oli 19, õppis medkoolis, töötas
haiglas sanitarina, käis tantsu-
pidudel, kurameeris, vahel nap-
sitas – samuti juhuseltskonnis.
Elas, nagu noorus tol ajal elas:
pseudo-hipilikku elu. Lapse isa-
le ta oma rasedusest ega lapsest
ei rääkinudki – see oleks mõtte-
tu olnud. Ühele tema sõbrannale
oli tollele lapse sigitaja telefonis

● Ülemõel läks Ülemõeks saamiseni aastaid ja selle aja jooksul käis ta läbi kõik hierarhiaredeli pulgad.

LÄÄNE MAAVALITSUSE TEATED

Avalik kirjalik enampakkumine

Lääne Maavalitsus müüb 23. veebruaril toimuval avalikul kirjalikul enampak-
kumisel konfiskeeritud tahvelarvuti Goclever TAB R76.2 koos klaviatuuri ja
laadijaga alghinnaga 40 eurot.

Lisainfo <https://laane.maavalitsus.ee/uudised-ja-teated> või tööpäeviti tel
472 5629, e-aadress maie.laht@laane.maavalitsus.ee.

Lääne Maavalitsus

TEATED

Kohtumisõhtu Kullamaal

Keskkonnaminister Mati Raidma ja
riigikogu kultuurikomisjoni esimees
Lauri Luik kohtuvad teisipäeval,
10. veebruaril kell 18 Kullamaa
kultuurimajas maomanike ja jahi-
meestega.

Kohtumisel arutletakse jahiseaduse
ning maaseaduse üle. Kõik jahimehed
ning maaomanikud on oodatud!

Reformierakond

Kursus sotsiaalmajas

Kellel on huvi kristallide ja vär-
viteraapia vastu, tulge Haapsalu
sotsiaalmajja Kastani 7 igal kol-
mapäeval kell 13–15.

Kursus on teraapilise vormiga igas
vanuses inimestele, nii noortele kui ka
vanadele.

Sümboolne tasu 1 euro.
Teave tel 5811 7417.

Juhendaja Inga Mättik

Sõbrapäeva pidu

Haapsalu Sotsiaalmaja kutsub sõb-
rapäeva peole 16. veebruaril al-
gusega kell 11.

Kavas pillimäng, kontsert, küla-
lisesineja ja pannkoogid.

Haapsalu Sotsiaalmaja

Ridala vallavalitsuse teade

5. veebruari istungil algatas Ridala
vallavalitsus korraldusega nr 78
korralduse „Liikluspinnale kohanime
määramine“ eelnõu. Korralduse
eelnõu on avalikustatud Ridala valla
kodulehel www.ridala.ee.

Ridala Vallavalitsus

ELEKTRIKATKESTUSED

9. veebr kl 9–10 Lihulas Tallinna
mnt 64, 68, 70, 72, 73, 75, 77, 81
ja 83, Alaküla tee 4, 6, 8a, Hiie tn.

9. veebr kl 9–15 Lihulas Alaküla
tee 3, 5, 7, 8, 9, 10, 12 ja 14.

10.–12. veebr kl 10–15 Allika ja
Nuki aj.

Loodame teie arusaamisele ja
mõistvale suhtumisele.

Imatra Elekter AS

Veekatkestus

Haapsalu Veevärk AS teatab, et
veetorustiku remonditööde tõttu on
veekatkestus Haapsalu linnas:
teisipäeval, 10. veebr kell 8.30–13
Koidula tänaval,
neljapäeval, 12. veebr kell 8.30–17
Aia tänaval.

Palume võimalike ebameeldivuste
pärast vabandust ja jääme lootma
teie mõistvale suhtumisele.

Haapsalu Veevärk AS

**Toimetuse
avatud E-R
kl 8.30–17.**

KUHU MINNA

● TERVIS JA SPORT

**Fra Mare Day Spa basseini- ja
saunapark** avatud iga päev 13–22.
Mereveebassein, terrassiga välibas-
sein, mullivann, merevaatega lebo-
la, 2 Soome sauna, aurusaun, sanaa-
rium, infrapuna- ja soolasaun.
**Talve ERI: Day Spa pilet E-N
8 €, R-P 10 €.** Eriti kuuma pak-
kumused! 2 hoolitsust ühe hin-
naga (kuni 31. märtsini): 24 € =
massaaž + parafiin või massaaž
+ soolakamber. Vett väljutav ke-
hahooldus ainult 55 €! Bronee-
rimine tel 472 4612 ja 472 4600,
spa@framare.ee.

**Spaahotelli Laine vee- ja sauna-
keskus** avatud iga päev 6–8 ja
13–22 (leilisaun, aroomiaurusaun,
infrapunasau, mullivann, bassein,
merevaatega puhketuba). Uus! Tree-
ningusaal (jooksurada, *cross-trainer*,
veloergomeeter, sõudeergomeeter)
avatud iga päev 6–22. Täpsem info
www.laine.ee või tel 472 4414.

● MEELELAHUTUS

**FRA MARE À LA CARTE RESTO-
RAN BERGFELDT JA LOBBY-
BAAR** (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja
R, L 12–24. 7. veebr mängib tantsu-
muusikat ans Coco. Tel 472 4605,
503 7289, www.framare.ee.

Restoran Blu Holm avatud P–N
12–23, R–L 12–24.

● PIDU

Haapsalu kultuurikeskuses
7. veebr kl 19 seltskonnatantsu pi-
du. Pilet 5 eurot.

● KINO

Haapsalu kultuurikeskuses

8.–10. veebr kl 19 film „Whiplash“,
pilet 3 eurot.

● TEATER

Haapsalu kultuurikeskuses
11. veebr kl 19 Endla Teatri lavas-
tus „Titaan. Ilusad inimesed män-
givad suuri tundeid“. Piletid 13 ja
11 eurot.

● LIHULAS

Lihula kultuurimajas
9. veebr kl 19 Vana Baskini teatri
lavastus „Õnnenumbrid“. Pilet 13 ja
11 €. Piletite broneerimine E–R
10–16 tel 477 8191.

● RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu:
lugemissaal, avalik internetipunkt
ja kojulaenuvõtte osakond (Posti 3),
lasteosakond (Wiedemanni 11) ava-
tud E–R 10–18, L 10–15. Raamatu-
laenuvõttepunkt sotsiaalmajas (Kas-
tani 7) avatud T 14–17, R 11–14.
Vaata ka www.lib.haapsalu.ee.

● NÄITUSED

Haapsalu linnagalerii (Posti 3):
K–P 12–18. 7. veebr kl 15 interd-
siplinaarse kunstirühmituse LAIK
näituse „Valgustus“ avamine.

Karja galerii (Karja 16, Haapsalu):
Ülo Telgmaa, Ahto Laadoga ja
Valve Fihlmani näitus.

Kullamaa kultuurimaja galerii:
näitus „Eesti Vabadussõjalaste Liit“

Keskraamatukogu (Posti 3):
„Eestluse elu ja jõud – elujõud“,
„Puit ja pits“ ehk Noarootsi Noa-
vabriku ja Haapsalu Pitsikeskuse
käsitöötajate näitus, „100–101

üsna küüniliselt öelnud: „Kust
sa võtad, et see minu laps on.“
Ja kõik. Ta õppis sellest.

Ema aitas Ülemõeks-pürgijal
last kasvatada. Sisuliselt – lõi lap-
se talt üle. Kui ta vahel vabal päe-
val oma emale ja lapsele Saele
külla läks, ütles ema tõredalt: „Il-
maasjata tulid torkima – ta juba
hakkas sind unustama.“

Kuni viimaks unustaski.
Ülemõde pühendus tööle ja kar-
jäärile. Ei käinud enam „torki-
mas“. Nii nad võõraks jäidki. Va-
naema sai lapse. Koos hooldusõi-
gusega. Ülemõde hakkas teeni-
ma raha. Raha, raha ja raha. Ja
seda läks: lapse ülalpidamiseks
ja oma südametunnistuse rahu-
tamiseks. Algul sadade, karjääri
edenedes tuhandete kaupa.

Kord, kui laps oli vast kaheaasta-
ne, käisid nad ühe korra kaheke-
si mere ääres. Laps nägi nii palju
vett ühekorraga esimest korda
elus, tudises oma väikestes kum-
mikutes tillukestel jalgadel vee ja
liiva piiril ning hüüdis: „Uuuu!“
Ja joodik tast sai.

Kliinik juba paistab. Tuleb tööpäev
läbi mõelda. Midagi erilist see ei

sisalda. Osakondade vanemõdede
raportid läbi vaadata, rohutelli-
sed, aruanded, vahel sekka paar
koosolekut. Üldiselt – rutiin. Prae-
gu on majanduskriis, koondamis-
te aeg, kirurgia-Krista – ülemine-
kueas lastetu vanemõde – rihib te-
ma kohta, räägib igal tasandil, et
Ülemõde põeb läbipõlemis-sünd-
roomi, tal oleks ammu aeg ame-
tit vahetada jne. Aga kui ta veel
teaks, kui palju ta õhtuti ja puhke-
päeviti kärakat paneb, oleks Kris-
takesel trumbid käes. Kuigi see
ei puutu Ülemõde töösse: tööala-
selt on tal kõiki tipp-topp. Tervis
ka korras. Iseasi, kui ta narkooti-
kumide väikestes kogustes (enda
jaoks, ainult enda jaoks!) kõrval-
damisega vahele jääks. Aga selle
kontrollimise peale ei tule ilmselt
keegi – nii laitmatu on tema töö-
alane reputatsioon, nii korrektne
ta väline elu.

Kabineti võtme otsib ta juba lif-
tis kotist välja. Üles sõites mõt-
leb Ülemõde ikka veel unenäo
ja oma ema ja oma lapse peale.

Ta ema suri sügisel, kui Ülem-
õde tütar oli jõudnud lõpuklassi,
18 aastat vana. Ema suri äkksur-
ma. *Järgneb*

NALJAD

Üks naabrimutt küsib teiselt:
„Kuule, Maali, ega sa näinud, kes
mu valge kana maha lõi?“

„Ei ole ma midagi näinud ega kuul-
nud,“ vastab Maali. „Ja üleüldse – mis
ta siis sibilis minu peenramaal!“

Kohtuvad kaks tuttavat:
„Kuuldavasti oli teil õige vägev jõu-
lupidu. Kuidas külalised koju said?“
„Osa läks bussiga, osa oma autoga
ja viimased politseiautoga.“

Mees õpetab puudlit rääkima.
„Teenin sellega vähemalt miljoni,“
on mees kindel.
„Kes küll rääkiva koera miljoniga
ära ostab?“
„Mitte keegi,“ ütleb mees. „Aga
ma olen kindel, et paljud koeratoidu-
firmad maksavad mulle miljoni selle
eest, et mu koer oskaks suud pidada.“

Kaks meest tassivad klaverit kümnen-
dale korrusele. Lõpuks vaatab üks
mees ringi ja ütleb:
„Hea uudis on see, et oleme juba
üheksandal korrusel. Aga halb uudis
on see, et oleme vales trepikojas.“

Mees kurtis arstile kõrvavalu.
„Millest see kõrv teil valutab?“
„Hammustasin kõrva.“
„Ise küll oma kõrva hammustada
ei saa.“
„Saab küll, kui tooli peale ronida.“

Helistab mees tuletõrjesse ja karjub:
„Appi! Mu maja põleb! Tulge ruttu!“
„Kuidas teie juurde sõita?“
„Lollakad olete või? Suure punase
autoga muidugi!“

Jänes ja karu kõnnivad metsas.
Karu ütleb jänesele:
„Näed, seal on seen!“
Jänes: „See on ju kärbseseen.“
Karu: „Anna kärbsesele peksa ja too
ikkagi seen ära!“

Veebruaris sõbralikud hinnad! Kõik reakuulutused 2 eurot tükk. Kõik raamis kuulutused 40% soodsamad. Kuuluta sõbralikult!

MÜÜK
Auto- ja majavõtmete valmistamine, lukkude paigaldus ja müük. Autoraadid ja kõlarid. Autoalar-mid. Rauduksed. LVL OÜ, Posti 39 (veetorn), tel 473 3247 ja 507 7979.

Müüa soodsalt sauna- ja suitsuah-jud, kaminad, pliidid ja boilerid. Paigaldus. Pottsepatööd. Tel 505 4355.

Müüme põranda-, voodri- ja ehitus-laudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuid, kuiv või toores, nii lahti-selt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv puu 37 €/rm, toores lepp 28 ja kask 37 €/rm. Mitmes pikku-ses. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 505 5203.

Müüa kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapuud ning pakitud turba- ja puidubriketti. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Küttepuid: lõhutud toores lehtpuu al 30 €, metsakuiv okaspuu, al 35 €; lõ-hutud toores tamm, al 35 €. Tarne alates 10 rumist. Tel 502 4895.

Nigula Saeveski müüb ehituslikku saematerjali ja küttepuid (konteine-ris). Ka saagimisteenus. Tel 502 0531 ja 502 1792.

Müüa pakitud turba- ja puidubriketti koos veoga, soovi korral ladustame. Tel 507 8754, www.briketivedu.ee.

Müüa märga ja kuiva sanglepa, lepa ja kase küttepuid. Hind kokkuleppel. Vedu hinnas. Tel 5343 0708.

Müüa saetud-lõhutud **küttepuid**, hind alates 30 eurost/rm. Kuiva puu hind al 38 eurost/rm. Tel 5394 0403.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Küttepuid müük (lehtpuu). Pikkus 30 cm, 40 cm ja 50 cm vastavalt ostja soovile. Hind alates 28 €/rm. Tarne alates 5 rm. Hind koos kohale-veoga Haapsalu linna piires. E–R kl 9–17. Tel 5668 1436.

Müüa freesasfalti ja killustikku Lää-nemaa jäätmejaamas E–R kl 9–17. Feralmet OÜ, teave tel 5668 1436.

Müün 3 m küttepuid ja 50 cm sae-tud-lõhutud küttepuid. Kohalevedu. Hind kokkuleppel. Tel 505 3786.

Müüa lõhutud poolkuivad küttepuid (segapuu), pikkus 30–50 cm. Hind 27 €/rm. Tel 5802 9660.

Lihula Saeveski müüb toorest küt-tepuud (lepp 50 cm, 29 ja 30 cm) 33 €/rm, küttepinde kotis ning hõövel-materjali. Tel 5621 9592.

Soodus.15. veebruarini. Lepp 28, se-gapuu 28, saar 31, must lepp 31 ja kask 37 €/rm. **Kuiv puu:** okas-puu 33, segapuu 35, segalehtpuu 37, lepp 38, must lepp 40 ja saar 42 €/rm. Puu koju 1–3 päevaga. Kriske OÜ. Tel 5648 6058. Kviitung.

Müüa küttepuid, hind al 30 €/rm ning 6 ja 8 mm puidugraanulit. Tel 507 8596.

Müüa 3 m küttepuid: must lepp, val-ge lepp, kask, saar. Väikseim kogus 30 m³. Tel 507 2231.

Müüa kaks isevalmistatud, kuid lõ-petamata väiketraktorit ja mater-jali (rehvid, sillad, mootorid, ülekan-ded jms) veel mitme jaoks. Vt. trak-tor.onepagefree.com, tel 5801 5855.

OST

Vanametalli ost ning olme- ja ohtlike jäätmete vastuvõtt Pula-pääl Läänemaa jäätmejaamas. Tõstukauto teenus, metalli lõikami-ne. E–R kl 9–17, L 9–14. www.feralmet.ee. Tel 5668 1436.

Musta ja värvilise vanametalli kok-kuost aadressil Tööstuse 11, Haap-salu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

Lihula antiigiäri ostab parimate hin-dadega hõbedat, kulda, maale, mär-ke, münte, ehteid jm vanavara. Tulen järele, tasun kohe! Tel 5691 5347.

Ostan eestiaegeid fotosid ja post-kaarte: kirikud, ausambad, sõdurid, mõisad, koolid, autod, laevad jne. Tel 5893 8528.

Ostan märke, münte, hõbe- ja kuld-esemeid, serviise jms, võib pakkuda ka muud vanemat kaupa. Tel 517 6412.

KINNISVARA

Müüa 2toal ahiküttega krt Haap-salus. Tel 5699 2373.

KINNISVARA
Tallinna mnt 1, tel 473 3888, www.kiva.ee
Kinnisvarateenused aastast 1992.
OST-MÜÜK
Tallinna mnt 1, tel 473 3888, 505 8925.

Aarete KINNISVARA
Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee
KINNISVARATEHINGUD ja HINDAMINE.
Tel 473 4376 või 473 4607.
Hille Kanter – 515 2537
Silvi Merilo – 522 9958
Arne Simm – 5646 7357

Triovara Halduse OÜ ostab põllu- ja metsakinnistuid üle Eesti.
Tel 507 2231.

apslund kinnisvarabüroo
Posti 18, Haapsalu.
Võtame müüki teie KINNISVARA.
Kokkuleppel kliendiga kohene väljaost.
ott@apslund.ee, tel 506 9600.

KINNISVARA VAHENDUSKESKUS
Posti 41a, E–R 9–17.
OST, MÜÜK, ÜÜRIMINE.
Katrín Annus
kutsetunnistus 074159
Tel 472 9948, 503 5934.

Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 518 2706.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põl-lumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Ostan 55–65 m² korteri Haapsalu vanalinnas. Tel 5698 0219.

Üürile anda 2toal möbleeritud krt Kastani t. Üür 100 € + kommunaal-maksud. Tel 5843 7275, 5622 0277.

TEENUS

Matusebüroost, Kooli 4, E–R 9–15, matuseteenused: auto, puusärgid,

ristid, pärjad, kimbud, hauakivid ja -plaadid. Tel 473 7210, 514 6239. Matuseteenused Lihulas tel 5373 0448.

Turvaline pandilaen sularahas kätte mõne minutiga! Tule küsi pak-kumust! T–R 10–18, L 10–15. Laenugrupp Lääne OÜ, Posti 5. Tel 473 7507.

Ehitus- ja remonditööd. Katuseehi-tustööd. Tel 5347 7919.

Telerite ja elektroonika remondi-töökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Puurkaevude puurimine ja projektee-rimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee

Katused, fassaadid, üldehitus- ja vii-mistlustööd. www.artellehitus.ee, marko@artellehitus.ee, tel 5352 9476.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päe-va nädalas. Välismaal omandatud pikaajne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrus-majade trepikojad jne. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Tasuta koduleht või e-pood.
www.elitec.ee, tel 6565646

Nõelravi Läänemaa haigla poliklii-nikus. Näidustused: peavalu, kae-la- ja alaseljavalu, lihasepinged, in-terkostaalneuralgia, kolmiknärvi-valu, näonärvihalvatus, vertiigo, tinni-tus, unetus, ärevus, krooniline nohu, bronhiaalastma, kõhukinnisus, suit-setamisest loobumine. Eelregistree-rimine tel 503 2504.

Nii valus on mõelda, et sind enam ei ole ja kunagi enam meie juurde ei tule.
Kallist täd
VILMA PAJUSTET
leinab Sirje abikaasaga.

Kustus elu, vaiks valu, väsisid Su töökad käed.
Südamlik kaastunne lähedastele kall
ema, vanaema ja ämma
VILMA PAJUSTE
surma puhul.
Ain ja Karin lastega

Südamlik kaastunne Endel Susile perega öde
VIRVE LOODI
kaotuse puhul.
Malle ja Arvo

Meie kaastunne Silvi Tuisule lastega
ema ja vanaema
kaotuse puhul.
Töökaaslased

Avaldame südamlikku kaastunnet Alviine Rennigule
õe
kaotuse puhul.
AS-i Torf turbatootjad

Puurkaevude ja -aukude projekteeri-mine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, sep-tikute ja süvaveepumpade paigal-dus. Tel 526 9604.

Tootja Läänemaal valmistab klaas-plastist septikuid ja mahuteid. Kae-ve- ja planeerimistööd kopplaaduri-ga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

9. veebruarist avatud uus teenus Haapsalus. Kõik kaubad poest otse koju kätte. Vaata täpsemalt www.poekuller.ee.

Korterite remonditööd. Maalritööd. Tel 557 6833.

Fekaalivedu ja torustike survepesu ning septikute paigaldus. Teave ja tellimine tel +372 5846 1111.

Kaev- ja planeerimistööd **kopplaaduri** ja **ekskavaatoriga**. Tel 507 8596.

KOOLITUS

FIXUM AUTOKOOLIS algavad 14. veebruaril
veoauto- ja bussijuhi ametikoolituse kursused.
Teave tel 475 5255, 511 8111.

METS

Ostame metsamaterjali Rohuküla sadamas. Abi raietöödel, veovõimalus. Kiire tasumine.
Tel 523 7459
e-post eero@laanemetsa.ee
www.laanemetsa.ee

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**.
Tel 511 0415 ja 517 9866.

Promets OÜ ostab metsakinnistuid ja raietöödust parima hinnaga Lääne-

Las küünlavalgus mälestusi päitab...
Avaldame sügavat kaastunnet Ulvi Villandile kalli poja
MATI
kaotuse puhul.
Naabrid Mullo, Valtud, Leppik, Räli, Sei, Moor ja Kaustel ning Eleri

Teatame kurbusega, et lahkus kallis ema, vanaema ja vanavanaema
DARJA AUK
10.4.1925–6.2.2015.
Leinavad omaksed
Ärasaatmine teispäeval, 10. veebruaril Haapsalu vanal kalmistul.

Mälestame teenekat ajalooteadlast, Kullamaa vallas asuvate Liivi kandi külade arenguloo uurijat
ROBERT NERMANIT ning avaldame sügavat kaastunnet lahkunule lesele, lastele perekondadega ja omastele.
Kullamaa Vallavolikogu ja Vallavalitsus

maal. Tel 5591 9930, e-aadress info@promets.ee.

TÖÖPAKKUMINE

pakub tööd
bürootöö spetsialistile,
kelle peamised ülesanded on:

* ettevõtte sise- ja välisklientide teenindamine ja juhi assisteerimine
* personalitöö korraldamine
* pearaamatupidaja assisteerimine.

Kandideerimiseks saada palun oma CV koos palgasooviga esimesel võimalusel e-kirjaga laine@laine.ee

Lisainformatsioon: laine@laine.ee, telefon 472 4402 ja www.laine.ee

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 900 1727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Sõbrapäeva laat Rannarootsi keskus 15. veebruaril kell 10–16. Tule kogu perega! Teave ja regist-reerimine tulelaadale@gmail.com

LOOMAD

Haapsalu Loomakliinik
Posti 5. E–R kl 10–18.
Pood E–R 9–18, L 10–14.
Tel 473 5566, 5694 5545.

Avaldame südamlikku kaastunnet Kaire Pärnpuule ema
EVI HEINVERI
kaotuse puhul.
Lihula Valla Spordiklubi

Südamlik ja siiras kaastunne klassijuhataja Kaire Pärnpuule kalli ema
EVI HEINVERI
kaotuse puhul.
Lihula Gümnaasiumi 7. klass

Kallis Kaire ja Aivar! Südamlik kaastunne teile ema ja ämma
EVI HEINVERI
kaotuse puhul!
Klassikaaslased Lihula kooli 43. lennust

Südamlik kaastunne Kaire Pärnpuule perega
EVI HEINVERI
kaotuse puhul.
Lihula gümnaasiumi pere

Iga lahkumine on raske, iga teeselaatmine on kurb.
Siiras kaastunne lähedastele
EVI HEINVERI
kaotuse puhul.
Prk Kesküla

Teemeister hoiatab: autoga ei tohi jääle minna

Reede hommikul võis Haapsalu Tagalahe jääl näha teemeistrit Raivo Õiglast, kes märkis kadakaokstege maha tulevase Noarootsi jäätee trassi.

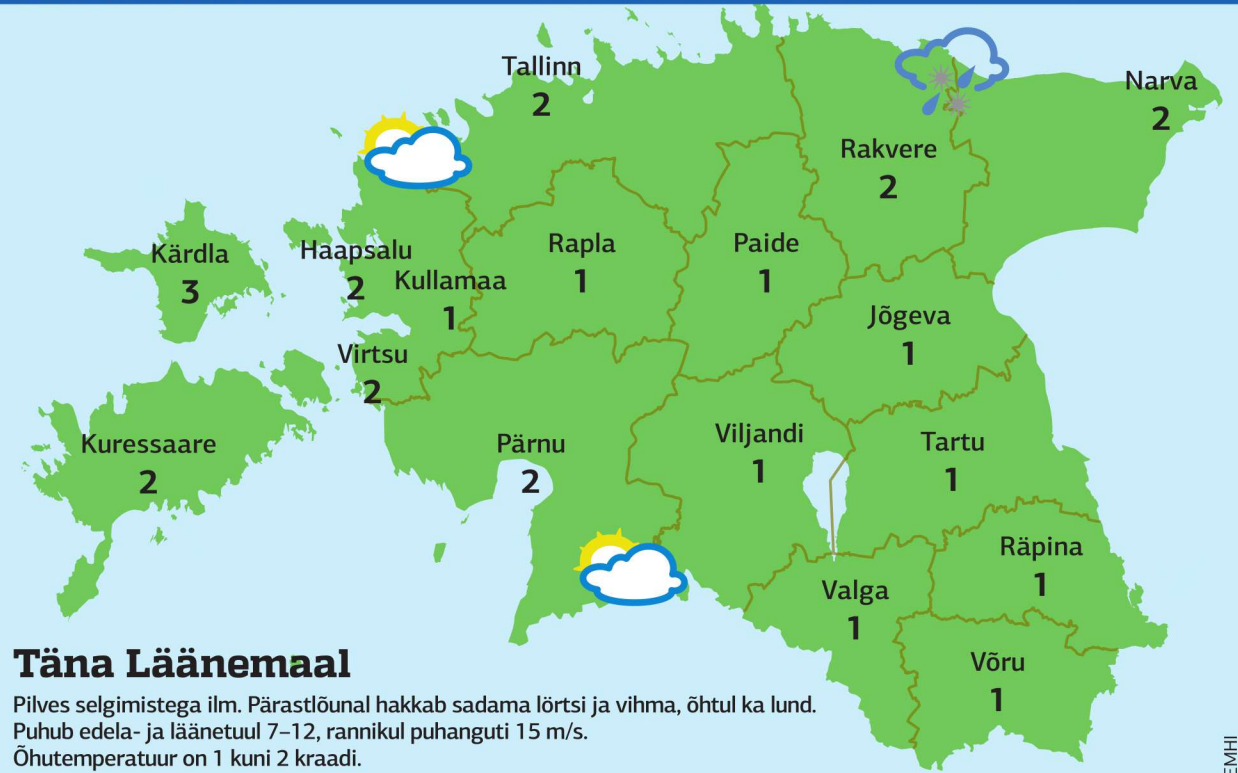
Õöl vastu neljapäeva valitsenud kümnekraadine pakane lõi Õiglase sõnul eelduse jäätee rajamiseks. Et aga tee avada, on tema sõnul vaja veel kaht-kolme sama külma päeva.

„Praegu ei tohi mitte mingil juhul autoga jääle minna,” hoiatas Õiglas. Peale sõitjat varitseva ohu lõhub praegu autoga jääl sõitmine ka jääteed enast ning välistaks selle avamise.

Põhjus, miks Õiglas praegu trassi tähistas, on lihtne. See teeb kergemaks tema töö jää paksuse mõõtmisel. „Muidu pean kogu aeg GPSiga otsima,” lausus Õiglas.

JUHAN HEPNER

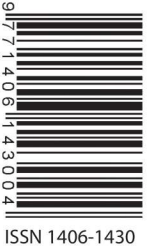
ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Pilves selgimistega ilm. Pärastlõunal hakkab sadama lörtsi ja vihma, õhtul ka lund. Puhub edela- ja läänetuul 7–12, rannikul puhanguti 15 m/s. Õhutemperatuur on 1 kuni 2 kraadi.

Pühapäev	öö päev	Esmaspäev	Teisipäev	Kolmapäev
loode-, põhjatuul 6–15(17–27) m/s	0°...-3°	muutlik tuul 4–12(16) m/s	lääne-, edelatuul 5–11 m/s	edelatuul 5–9 m/s

VAATA KA
WWW.LE.EE

Loodusõhtu Haapsalus

Neljapäeval, 12. veebruaril algusega kell 18 on innovatsioonikeskuses INNOKAS (Posti 34, soklikorrus) loodusõhtu, mille külaline on tunnustatud loodusfotograaf **URMAS TARTES**.

Külmal veebruarikuul tuleb juttu Eesti päevaliblikatest.

Loodusõhtu on osalejatele tasuta, toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Lisainfo ja registreerimine: Ave Huugen, Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialist, e-post ave.huugen@keskkonnaamet.ee või telefonil 504 7219.

Kohtumiseni loodusõhtul!

KESKKONNAAMET

Kas postkast jäi tühjaks? Telli Lääne Elu Juba täna!

Tellida saab toimetusest tel **473 7222**,
www.le.ee või Eesti Postist.

Lääne Elu tellimine

tel **473 7222**
www.le.ee

Müüme uusi ja kasutatud muusikainstrumente.

Valikus mitmesugused
kitarrid, akordionid,
digiklaverid, saksofonid.

Paldiski mnt 19a, Tallinn. E-R 10-18, L 10-15. Tel 519610638. E-pood: www.kayansound.com

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Pangabussi peatused:

Noarootsi vallamaja juures kell 9–10
Kullamaa vallavalitsuse juures kell 11.30–13.30
I kvartalis 10. veebruaril 10. märtsil

Virtsu kooli väikese maja parklas (Pargi 5) kell 14–15
Lihula kultuurimaja juures kell 16–17.30
I kvartalis 26. veebruaril 5. ja 19. märtsil

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfo pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24 h telefonilt 6 310 310.

11. veebruaril kell 11–13 on Haapsalu Kultuurikeskuses

Eesti–Soome
jalatsivabriku
lao tühendusmüük.
Sügis- ja talvejalatsid
Allahindlus!

Lahe 12
Haapsalu
tel 5809 0450

12.–15. veebruaril
kell 10–18
sõbrapäeval sündinule
sõbralikud hinnad –
mitte üle 14 €

ARUTECH
parimad aknad

Aknad kuni -60%

Paigaldus kuni **-30%**

Siseviimistlus kuni **-30%**

Välisviimistlus
metallnurgaliistudega kuni **-50%**

Pakkumine kehtib 28. veebruarini.
Haapsalu, Lihula mnt 8, tel 472 9529, 5551 3052

Tel. **1516**
ÜLE EESTI
www.arutech.ee

PLASTAKNAD ja UKSED

DOMUS
KINNISVARA

USALDUS, MIS KESTAB

Ilvi Vilt
Läänemaa
maakler/hindaja
555 222 55
ilvi.vilt@domuskinnisvara.ee

www.domuskinnisvara.ee